

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ
з дисципліни
«КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ
ДЕТЕКТИВІВ »
(для бакалаврів)**

Підготовлено Професором кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Заросилом В.О.

Затверджено на засіданні кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності (протокол № 4 від 17. 11. 16 р.)

Схвалено Вченою радою інституту права ім. Володимира Великого Міжрегіональної академії управління персоналом (протокол № 12/1 від 01.12. 16 р.)

Заросило В.О. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Криміналістичне забезпечення діяльності приватних детективів» (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2016 – с.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів містять: пояснювальну записку, тематичний план навчальної дисципліни, зміст дисципліни, плани семінарських занять, тести, питання для самоконтролю, теми рефератів і контрольних робіт, критерії оцінювання студентів, та список літератури

Пояснювальна записка

Кримінологічна діяльність приватних детективів представляє собою один з основних та пріоритетних напрямків охорони діяльності підприємств та підприємництва в Україні. Тому курс криміналістичного забезпечення діяльності приватних детективів криміналістики в навчальному процесі на юридичному факультеті займає провідне значення.

За своєю природою **Криміналістичне забезпечення діяльності приватних детективів** як наука покликана дослідити та визначити соціальне значення феномену злочинності та її окремих проявів, забезпечити приватних детективів такою стратегією впливу на злочинність проти підприємств і підприємництва на всіх рівнях її організації, яка б дозволила з максимальною результативністю застосовувати заходи попередження, найбільш ефективно розподілити ресурси на боротьбу з цим небезпечним злом.

Основним завданням курсу є висвітлення зв'язків криміналістики та діяльності приватних детективів та юридичної теоретичної бази криміналістики, яка є основою для системного вивчення злочинності та її проявів. З урахуванням загальної частини кримінологічної науки (вчення про злочинність та її закономірності, криміногенні детермінанти, особу злочинця та попередження злочинної діяльності) розглядаються питання боротьби з найпоширенішими категоріями злочинів у сфері підприємницької діяльності.

Програма курсу «**Криміналістичне забезпечення діяльності приватних детективів**» підготовлена з урахуванням типових кримінологічних програм для вищих навчальних закладів. Вона передбачає висвітлення основних положень кримінологічної науки України та комплексних підходів до організації боротьби зі злочинністю, а також безпосереднього зв'язку з діяльністю приватних детективів. Спеціальна увага приділятиметься розгляду дискусійних питань практичної реалізації превентивної політики в Україні.

Цільове призначення програми полягає в тому, щоб максимально наблизити теоретичні знання до практичної діяльності, формування у майбутніх юристів наукового бачення сучасних проблем злочинності, озброєння вміннями оперувати кількісними та якісними характеристиками злочинності, організувати та проводити заходи з розкриття та попередження злочинів, а також тісної взаємодії з правоохоронними органами на основі застосування загальнонаукових методів вивчення окремих видів злочинної поведінки, особи злочинця, загального та індивідуального прогнозування тощо. Теми і зміст робочої програми курсу спрямовані на логічність і завершеність викладання основ криміналістики з урахуванням затвердженого навчального часу.

Міждисциплінарні зв'язки

Важливе значення для засвоєння учбового матеріалу має добре володіння чинним кримінальним законодавством України, а також знання, отримані в ході вивчення кримінального процесу, кримінально-виконавчого права, криміналістики та інших правових дисциплін; суміжних наук, насамперед філософії права та злочинності, соціології, психології, економічної теорії які складають загальнотеоретичну базу пізнання кримінологічних явищ.

Після вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- основні нормативні акти, які визначають діяльність приватних детективів;

- нормативні документи щодо кримінальних правопорушень, які можуть виявлятися приватними детективами;
  - систему роботи приватних детективів у сфері запобігання і протидії кримінальним правопорушенням;
  - систему використання спеціальних засобів приватними детективами в роботі по попередженню кримінальних проявів;
- студенти повинні вміти:
- визначати ознаки кримінальних правопорушень та відповідно реагувати щодо таких правопорушень;
  - складати первинні процесуальні документи з метою фіксації правопорушень та передавання матеріал до правоохоронних органів;
  - проводити опитування потерпілих з метою фіксування первинних результатів виявлених кримінальних правопорушень;
  - фіксувати сліди вчинених правопорушень з метою передавання їх до правоохоронних органів;
  - розробляти плани щодо запобігання і протидії кримінальним правопорушенням на виробництві та на підприємстві в цілому.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ДЕТЕКТИВІВ»

№	Назва змістового модуля і теми
Змістовий модуль 1. Загальна частина. Теоретичні проблеми приватної детективної діяльності та її зв'язок з криміналістикою	
1	Тема 1. Значення криміналістики для роботи приватних детективів в Україні
2	Тема 2 Основи криміналістичної ідентифікації та організаційно-правові аспекти її використання в роботі приватних детективів
3	Тема 3. Загальні положення криміналістичної техніки, її роль в роботі приватних детективів
4	Тема 4. Криміналістична (судова) фотографія та її використання у роботі приватних детективів
5	Тема 5. Трасологія і її практичне використання в роботі приватних детективів
6	Тема 6. Криміналістична ідентифікація людини за зовнішніми ознаками та її використання приватними детективами
Змістовий модуль 2. Особлива частина. Окремі напрями використання слідчої тактики і підготовка матеріалів для розгляду в судах працівниками детективних агенцій та служб безпеки	
7	Тема 7. Забезпечення законності при використанні прийомів слідчої тактики приватними детективами

8	Тема 8. Підготовка матеріалів для направлення на експертизу
9	Тема 9. Тактика опитування свідків і потерпілих приватними детективами
10	Тема 10. Надання допомоги слідчим та судовим органам у проведенні слідчих дій
11	Тема № 11 Надання допомоги оперативним працівникам Національної поліції та Служби безпеки України у розслідуванні злочинів
	Разом годин: 60

Зміст самостійної роботи з дисципліни «КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ДЕТЕКТИВІВ»

Змістовий модуль 1. Теоретичні проблеми приватної детективної діяльності та її зв'язок з криміналістикою

Тема 1. Значення криміналістики для роботи приватних детективів в Україні

Поняття криміналістики. Етапи розвитку кримінологічної теорії, школи криміналістики. Погляди представників класичної школи кримінального права на проблему злочинності. Соціологічний напрямок криміналістики, його основні ідеї і течії. Біологічні підходи до проблеми злочинності. Психологічні теорії в криміналістики. Кримінологічні дослідження проблем злочинності в самодержавній Росії. Радянська кримінологія. Проблеми розвитку кримінологічної думки і кримінологічних установ в Україні. Сучасний стан української криміналістики.

Предмет криміналістики. Відмінність предмета вітчизняної криміналістики від предмета криміналістики США, ФРН, Японії. Система криміналістики як науки. Методологічні основи української криміналістики. Соціологічний і юридичний підходи до дослідження кримінологічних проблем. Місце криміналістики в системі наук, її співвідношення з правовими і суспільними галузями знань. Міждисциплінарний, загальнотеоретичний, комплексний характер криміналістики. Теоретичне і практичне значення криміналістики, використання кримінологічних знань в органах внутрішніх справ. Кримінологія і профілактика злочинів як навчальна дисципліна в вузах МВС України.

Теми для рефератів

1. Обставини виникнення криміналістики як самостійної науки.
2. Актуальні напрями розвитку сучасної криміналістики: економічна, сімейна, пенітенціарна та ін.
3. Значення криміналістики для практичної діяльності правоохоронних органів та інших суб'єктів профілактики.

Практичні завдання

1. Наведіть різні погляди щодо місця криміналістики в системі наук. Висловіть власну думку.
2. Чим відрізняється кримінологія від інших наук, які досліджують проблеми злочинності й боротьби з нею?

3. Стверджується, що кримінологія не становить єдине вчення, а має багато шкіл і напрямків. З чим це пов'язано?

4. У США кримінологію вивчають не тільки на юридичних факультетах, а й на соціологічних, політологічних, психологічних, медичних. Ваша думка з цього приводу.

5. Стверджується, що дані кримінологічної науки відіграють важливу роль у розробці нових законів з кримінального права і підвищенні ефективності кримінального законодавства. Обґрунтуйте це положення.

6. Охарактеризуйте взаємозв'язок криміналістики і статистики?

Література [1-5; 13; 18; 19; 22; 34; 39; 47-51; 53; 54; 72; 73]

Тема 2. Основи криміналістичної ідентифікації та організаційно-правові аспекти її використання в роботі приватних детективів

Уявлення про злочинність як про один із видів поведінки, що відхиляється від норми. Поняття злочинності, її кримінологічні ознаки. Співвідношення злочинності і злочину. Якісні і кількісні показники злочинності. Стан злочинності. Рівень злочинності. Структура, характер, динаміка і «географія злочинності». Соціальні наслідки («ціна») злочинності. Обставини, що впливають на зміну параметрів злочинності.

Латентна злочинність. Види латентності злочинів. Диференціація злочинів у залежності від ступеня їх латентності. Засоби виявлення латентних злочинів і їх використання в практиці органів внутрішніх справ. Стан злочинності в Україні. Тенденції і особливості сучасної злочинності. Порівняльна характеристика злочинності в Україні та інших державах.

Питання для самоконтролю

1. Поняття злочинності та її ознаки.
2. Виміри (показники) злочинності.
3. Латентна злочинність.
4. Загальна характеристика злочинності в сучасній Україні.

Теми для рефератів

1. Дискусія з понять злочинності та її ознак.
2. Характеристика "ціни" злочинності.
3. Значення дослідження і оцінки показників злочинності в діяльності правоохоронних органів та інших суб'єктів профілактики.

Практичні завдання

1. Оцініть висловлювання видатних постатей XIX ст.: А. Ж. Кет-ле "В усьому, що стосується злочинів, кількість повторюється з такою сталістю, що цього неможливо не помітити", Ф. М. Достоевського "...є такі злочини, які завжди і всюди за будь-якими законами з початку світу вважаються беззаперечними злочинами і вважатимуться такими доти, поки людина залишається людиною" і Ф. Ліста "Злочин — вічний, як смерть або хвороба"¹.
2. Ваша думка щодо проблеми: злочинність є явищем, яке існує тільки в межах історичних епох, або це явище, притаманне людству впродовж усього часу його існування.
3. Наведіть визначення поняття відносин інтенсивності (частини до цілого) у кримінальній статистиці. Запишіть формулу індексу (коефіцієнта) злочинності. Визначте умовний індекс злочинності в Україні на 10 тис. населення у 2001 р. (кількість злочинів — 504 тис, чисельність населення — 48,3 млн осіб), 2002 р. (кількість злочинів

— 451 тис, чисельність населення — 47,9 млн осіб) і 2003 р. (кількість злочинів — 556 тис, чисельність населення — 47,5 млн осіб).

4. Розрахуйте індекс (коефіцієнт) злочинності для Центрального і Лісового районів міста за такими показниками: у першому районі з чисельністю населення 150 тис. осіб за рік вчинено 2 тис. злочинів; у другому з чисельністю населення 250 тис. осіб — 3 тис. злочинів.

5. У місті проживає 500 тис. населення, у тому числі чоловіків — 230 тис, жінок — 270 тис; осіб віком до 14 років — 90 тис, 14-18 років — 60 тис; 18-60 років — 230 тис; більше 60 років — 120 тис. За рік у місті зареєстровано умисних злочинів — 11800, необережних — 3200. Серед умисних злочинів 1050 насильницьких, 2350 -корисливо-насильницьких, 6800 — корисливих, 1600 інших. Вчинено 120 вбивств, 70 згвалтувань, 740 квартирних крадіжок, 420 крадіжок автотранспорту. Необережних злочинів за ст. 286 "Порушення правил безпеки руху та експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами" Кримінального кодексу України — 2800, серед них водіїв приватного автотранспорту — 1900, державного та колективного — 900). У місті налічується 40 тисяч одиниць державного та колективного автотранспорту і 60 тисяч — приватного. За цей самий рік вчинено 7000 групових злочинів, у яких взяли участь 1600 осіб. У громадських місцях було вчинено 4300 злочинів. Загалом до кримінальної відповідальності було притягнуто 9600 осіб, у тому числі неповнолітніх — 800, жінок — 1300; чоловіків — 8300.

Література [1-5; 12; 17; 22; 34; 39; 47-51; 53; 54; 72]

Тема 3. Загальні положення криміналістичної техніки, її роль в роботі приватних детективів

1. Складові система криміналістичної техніки:

1. судова фотографія;
2. судова кінематографія і відеозапис;
3. трасологія;
4. судова балістика;
5. криміналістичне дослідження письма;
6. техніко-криміналістичне дослідження документів;
7. ідентифікація особи за зовнішніми ознаками;
8. кримінальна реєстрація.

Зміст, механізм і характер казуального зв'язку в соціальному середовищі. Поняття причин і умов, їх співвідношення. Причинність у криміналістики і кримінальному праві.

Теми для рефератів

1. Поняття техніко-криміналістичного дослідження
2. Поняття ідентифікації
3. Основні напрями ідентифікації за зовнішніми ознаками

Практичні завдання

1. Оцініть значення ідентифікації за зовнішніми ознаками та чи є вона головним у розроблення у розкритті та розслідуванні злочинів
2. Хто має право проводити криміналістичне дослідження письма

3. Ваша думка щодо проблеми: експертизи у судовій балістиці після вбивства та зникнення особи, яка вчинила злочин і вогнепальної зброї

Література [1-5; 12; 17; 22; 34; 39; 47-51; 53; 54; 72]

Тема 4. Криміналістична (судова) фотографія та її використання у роботі приватних детективів

1. Поняття дослідної фотографії.
2. Мікрофотозйомка.
3. Макрофотографія.
4. Репродукційна фотографія малюнок.
5. Об'єкти репродуктивної зйомки, їх класифікація.
6. Контрастний малюнок та фотографія.
7. Методи фотографування в невидимих променях.
8. Інфрачервона фотографія.
9. Ультрафіолетова фотографія та її використання
10. Регенівський промінь у діяльності приватних детективів

Теми для рефератів

1. Поняття фотографії
2. Основні напрями ідентифікації за фотографіями
3. Форми та методи криміналістичної фотографії
4. Використання сучасних методів фотографування
5. Фотографії як докази в кримінальних справах

Практичні завдання

1. Оцініть значення судової фотографії для розслідування справ в роботі приватних детективів
2. Форми та методи фотографування слідів злочинів
3. Ідентифікації за зовнішніми ознаками та фотографіями в практиці роботи приватних детективів
4. Дослідження криміналістичної фотографії приватними детективами
5. Фотографування документів та її особливості

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Тема 5. Трасологія і її практичне використання в роботі приватних детективів

Криміналістична трасологія - як галузь криміналістичної техніки, що вивчає теоретичні засади слідоутворення, закономірності виникнення різних видів слідів, які відбивають механізм злочину, вивчає і розробляє техніко-криміналістичні засоби, прийоми, методи збирання і дослідження слідів із метою їх використання для розкриття, розслідування і профілактики злочинів. Предмет трасології Завдання криміналістичної трасології.

Загальне завдання криміналістичної трасології - сприяння (надання допомоги) правоохоронним органам (органам, які ведуть боротьбу зі злочинністю) своїми рекомендаціями щодо техніко-криміналістичних прийомів, методів і засобів роботи зі слідами, використання їх та результатів дослідження для потреб кримінального судочинства. Спеціальні завдання:

- 1) подальше теоретичне вивчення закономірностей і механізму виникнення різних видів слідів, роботи з ними, використання їх;
- 2) удосконалення наявних та розроблення нових техніко-криміналістичних прийомів, методів та засобів роботи зі слідами;
- 3) вдосконалення прийомів розпізнавання за слідами особи і особистості злочинця (тобто уміння "читати" сліди), використання отриманої інформації для його розшуку, доказування вини та встановлення інших обставин злочину.

Наукові засади криміналістичної трасології. Система криміналістичної трасології. Поняття сліду та його розгляд у криміналістиці. Поняття сліду в широкому та вузькому сенсі.

Слід у трасології - як матеріальні відображення ознак зовнішньої будови та інших властивостей об'єктів, що мають стійкі просторові межі, які стали наслідком дій і контактів, пов'язаних із подією злочину. Матеріальні сліди в широкому та їх класифікація:

- 1) сліди-відображення, або сліди у вузькому розумінні (значенні);
- 2) сліди-предмети; 3) сліди-речовини.

Виділення слідів-відображення та вчення про слідів-залишкові явища. Три категорії слідів: загальнокриміналістичні, загальноотрасологічні й окремотрасологічні.

Теми для рефератів

1. Сліди відображення, або сліди у вузькому розумінні (значенні)
2. Сліди-предмети
3. Сліди-речовини.
4. Виділення слідів-відображення та вчення про слідів-залишкові явища.
5. Три категорії слідів: загальнокриміналістичні, загальноотрасологічні й окремотрасологічні.

Практичні завдання

1. Оцініть значення слідів для розслідування справ в роботі приватних детективів
2. Форми та методи трасології
3. Ідентифікації за зовнішніми ознаками в трасології та в роботі приватних детективів
4. Дослідження слідів приватними детективами
5. Фотографування слідів та її особливості

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Тема 6. Криміналістична ідентифікація людини за зовнішніми ознаками та її використання приватними детективами

Поняття та наукові засади ототожнення особи за ознаками зовнішності, їх ідентифікаційне значення та класифікація. Система опису ознак зовнішності. Функціональний портрет людини. Засоби та методи фіксації (сумування, поєднання, об'єднання) зовнішніх ознак людини. Джерела інформації про ознаки зовнішності людини.

Співвідношення опису, впізнання та ідентифікації особи. Використання даних про ознаки зовнішності в розшуку осіб, що зацікавили слідство, організації обліків і розкриття злочинів.

Криміналістична портретна експертиза: поняття, питання, що вирішуються, методи проведення, підготовка матеріалів для її призначення.

Теми для рефератів

1. Функціональний портрет людини.
2. Засоби та методи фіксації зовнішніх ознак людини.
3. Джерела інформації про ознаки зовнішності людини.
4. Співвідношення опису, впізнання та ідентифікації особи.
5. Використання даних про ознаки зовнішності в розшуку осіб, що зацікавили слідство, організації обліків і розкриття злочинів.
6. Криміналістична портретна експертиза

Практичні завдання

1. Методи і засоби встановлення та фіксації ознак зовнішності людини.
2. Система ознак зовнішності людини та їх ідентифікаційне значення.
3. Метод «Словесного портрета» та його використання в практичній діяльності по розкриттю і розслідуванню злочинів.
4. Технологія виготовлення композиційних портретів за допомогою спеціального приладу «Портрет» і комп'ютерної програми «Фоторобот».
5. Питання, що розв'язуються портретно-криміналістичною експертизою. Оцініть значення слідів для розслідування справ в роботі приватних детективів

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Змістовий модуль 2. Окремі напрями використання слідчої тактики і підготовка матеріалів для розгляду в судах працівниками детективних агенцій та служб безпеки

Тема № 7 Забезпечення законності при використанні прийомів слідчої тактики приватними детективами

Поняття принципів кримінального процесу. Принцип законності в системі принципів кримінального процесу. Принцип законності в кримінальному процесі. Реалізація принципу законності в досудовому слідстві. Законність, як комплексне (принцип, метод, режим) соціально-правове явище, що характеризує організацію і функціонування суспільства і держави на правових засадах.

Теми для рефератів

1. Нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.
2. Предмет і завдання прокурорського нагляду за виконанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.
3. Повноваження прокурора щодо здійснення нагляду за оперативно-розшуковими органами.
4. Прокурорський нагляд за виконанням законів органами дізнання та досудового слідства.
5. Предмет і завдання нагляду.
6. Повноваження прокурора у процесі здійснення нагляду за органами дізнання та досудового слідства.
7. Правові акти прокурорського нагляду за органами досудового розслідування.
8. Організація прокурорського нагляду.
9. Прокурорський нагляд за додержанням органами дізнання і досудового слідства вимог закону про прийом, реєстрацію, облік і вирішення заяв і повідомлень про злочин.

10. Прокурорський нагляд за застосуванням органами досудового розслідування заходів процесуального примусу та вчиненням інших процесуальних дій.

11. Прокурорський нагляд за забезпеченням виконання вимог закону щодо участі захисника на досудових стадіях провадження у кримінальних справах.

Практичні завдання

1. Характеристика законності.
2. Законність – як багатоаспектне явище.
3. Принцип законності властивий тільки демократичним державам.
4. Законність як метод державного управління суспільством
5. Метод законності.
6. Законність (як метод державного управління суспільством)
7. Метод законності як основа застосування інших методів державного управління: організації, примусу, виховання, контролю і т. ін.
8. Результат дії законності як принципу та законності як методу
9. Режим законності як неодмінний елемент демократії, в умовах якої дійсно визнаються і реалізуються принципи народовладдя, рівності громадян, створюються умови для їх участі у вирішенні питань державного і громадського життя.
10. Три аспекти прояву законності: ідеологічний, психічний та практичний
- Законність як метод демократії
11. Принципи законності - це ті основні засади, керівні ідеї та основоположні вимоги, що розкривають її сутність, основу її змісту як обов'язкового режиму державного і суспільного життя.
12. Основні принципи законності: верховенство закону по відношенню до всіх нормативно-правових актів; загальність законності; неприпустимість протиставлення законності та доцільності; невідворотність відповідальності за правопорушення; обумовленість законності режимом демократії
13. Загальна заборона яка розповсюджується на владні державні органи та посадові особи (дозволено тільки те, що прямо передбачено законом);
14. Загальний дозвіл який розповсюджується на громадян та їх об'єднання (дозволено все, що не заборонено законом).
15. Вимоги законності
16. Вимоги законності у сфері правотворчості.
17. Вимоги законності у сфері реалізації норм права
18. Гарантії законності

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Тема 8. Тактика опитування свідків і потерпілих приватними детективами

Структура тактики опитування громадян. З'ясування обстановки, її аналіз. Постановка завдань опитування та планування його проведення (з урахуванням реальної ситуації). Визначення кола опитуваних, черговість опитування та конкретизація питань опитуваному. Передача інформації опитуваному (дані про оперативне співробітника, що і в якій мірі його цікавить, права та обов'язки опитуваного і т.ін). Прийом інформації оперативним співробітником, тобто вислуховування показань опитуваного. Деталізація показань. Спростування, за необхідності, доводів опитуваного. Прийняття рішень на основі отриманої інформації.

Теми для рефератів

1. Метод стимулювання при опитуванні.

2. Роз'яснення співрозмовнику завдання розкриття злочину (в межах допустимого в конкретній ситуації) і постановки низки питань, які можуть спонукати опитуваного до показаннями.
3. Метод "зачіпки"
4. Метод прямого підходу та його використання.
5. Безпосередній перехід до справи, до постановки необхідного питання, вислуховуванню відповіді, прийняттю рішення.
6. Метод відволікання.

Практичні завдання

6. Закриті питання при опитуванні
7. Створення напруженої атмосфери при опитуванні.
8. Відкриті питання при опитуванні.
9. Питання, на які не можна відповісти односкладово "так" або "ні" а відповіді вимагають пояснень.
10. Основа для відкритих питань при опитуванні
11. Контрольні питання при опитуванні
12. Непрямі питання при опитуванні

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Тема 9. Підготовка матеріалів для направлення на експертизу

Підготовка до експертизи. Підготовка об'єкта дослідження. Одержання порівняльних зразків (проб) у випадку проведення ідентифікаційної експертизи й інших матеріалів. Формулювання питань експертові. Визначення послідовності призначення експертиз і вибір експертної установи або експерта. Винесення постанови про призначення експертизи.

Основні види експертиз: криміналістична: почеркознавча; лінгвістична експертиза мовлення; технічна експертиза документів; експертиза зброї та слідів і обставин її використання; трасологічна, вибухотехнічна; матеріалів, речовин та виробів, лакофарбових матеріалів і покриттів; полімерних матеріалів; волокнистих матеріалів; нафтопродуктів і пально-мастильних матеріалів; скла, кераміки; наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів; спиртвмісних сумішей; ґрунтів; металів і сплавів; наявності шкідливих речовин у навколишньому середовищі; речовин хімічних виробництва та спеціальних хімічних речовин; харчових продуктів; сильнодіючих і отруйних речовин, біологічна.

Інженерно-технічна: інженерно-транспортна (автотехнічна, транспортно-трасологічна, залізнично-транспортна); дорожньо-технічна; будівельно-технічна; оціночно-будівельна; земельно-технічна; оціночно-земельна; експертиза з питань землеустрою; пожежно-технічна; безпеки життєдіяльності; гірничотехнічна; інженерно-екологічна; електротехнічна; комп'ютерно-технічна; телекомунікаційна.

Економічна: бухгалтерського та податкового обліку; фінансово-господарської діяльності; фінансово-кредитних операцій.

Товарознавча: машин, обладнання, сировини та товарів народного споживання; автотоварознавча; транспортно-товарознавча; військового майна, техніки та озброєння.

Експертиза у сфері інтелектуальної власності: літературних та художніх творів; фонограм, відеограм, програм (передач) організації мовлення; винаходів і корисних моделей; промислових зразків; сортів рослин і порід тварин; комерційних (фірмових)

найменувань, торговельних марок (знаків для товарів і послуг), географічних зазначень; топографій інтегральних мікросхем; комерційної таємниці (ноу-хау) і раціоналізаторських пропозицій; економічна у сфері інтелектуальної власності.

Психологічна.

Мистецтвознавча.

Екологічна.

Військова.

Теми для рефератів

1. Підготовка до експертизи.
2. Підготовка об'єкта дослідження.
3. Одержання порівняльних зразків (проб) у випадку проведення ідентифікаційної експертизи й інших матеріалів.
4. Формулювання питань експертові.
5. Визначення послідовності призначення експертиз і вибір експертної установи або експерта.
6. Винесення постанови про призначення експертизи.
7. Основні види експертиз

Практичні завдання

1. Основні види експертиз
2. Закриті питання при проведенні експертиз
3. Формулювання питань експертові.
4. Визначення послідовності призначення експертиз і вибір експертної установи або експерта.
5. Винесення постанови про призначення експертизи Створення напруженої атмосфери при опитуванні.

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Тема 10. Надання допомоги слідчим та судовим органам у проведенні слідчих дій

Слідчі дії як регламентовані нормами процесуального права та здійснювані в рамках кримінально-процесуального провадження уповноваженою на те особою, а також забезпечувані мірами державного примусу процесуальні дії, які являють собою комплекс пізнавально-засвідчувальних операцій, спрямованих на отримання доказів.

Слідчі дії та їх здійснення для збирання, дослідження та перевірки доказів. Інститут слідчої дії

Види слідчих дій:

- огляд (місця події, предметів, документів, місцевості, приміщень, трупа);
- освідування;
- обшук;
- затримання підозрюваного;
- відтворення обстановки та обставин події злочину (слідчий експеримент);
- допит (свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, експерта);
- очна ставка;
- впізнання;
- ексгумація трупа;
- отримання зразків для порівняльного дослідження;

- призначення та провадження експертизи.

Джерела отримання доказів в справах. Система слідчих дій. Слідчі дії а) спрямовані на отримання інформації від людей (допит, очна ставка) та від матеріальних об'єктів (огляд, обшук, експертизи); б) спрямовані на збирання, дослідження або перевірку доказів; в) первинні та повторні.

Загальні вимоги щодо провадження слідчих дій. Складання протоколу слідчої дії.

Вставки та виправлення мають в протоколі перед підписами.

Кінозйомка та відеозапис під час слідчих дій. Участь спеціаліста при проведенні окремих слідчих дій. Вдосконалення нормативно-правової регламентації слідчих дій – перспективний напрям у захисті особистих і публічних інтересів. Експертна слідча діяльність та застосування ідентифікації в ній.

Теми для рефератів

1. Джерела отримання доказів в справах.
2. Система слідчих дій
3. Підготовка до експертизи.
4. Підготовка об'єкта дослідження.
5. Одержання порівняльних зразків (проб) у випадку проведення ідентифікаційної експертизи й інших матеріалів.
6. Визначення послідовності слідчих дій.
7. Винесення постанови про призначення експертизи.
8. Основні види експертиз
9. Участь спеціаліста при проведенні окремих слідчих дій

Практичні завдання

Охарактеризувати види слідчих дій:

- огляд (місця події, предметів, документів, місцевості, приміщень, трупа);
- освідування;
- обшук;
- затримання підозрюваного;
- відтворення обстановки та обставин події злочину (слідчий експеримент);
- допит (свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, експерта);
- очна ставка;
- впізнання;
- ексгумація трупа;
- отримання зразків для порівняльного дослідження;
- призначення та провадження експертизи.

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Тема 11. Надання допомоги оперативним працівникам Національної поліції та Служби безпеки України у розслідуванні злочинів

Оперативно-розшукова діяльність та її форми. Підрозділи, які проводять оперативно-розшукову діяльність. Форми та методи оперативно-розшукової діяльності. Спільне планування і проведення слідчих дій. Правова основа взаємодії слідчого із громадянами є Конституція України, Кримінально взаємодії приватних детективів та оперативних працівників. Принципи залучення приватних детективів до оперативно-розшукової діяльності. Добровільність участі у проведенні оперативно-розшукових заходів. Дотримання правил етики та моралі під час проведення оперативно-розшукової

діяльності. Забезпечення безпеки приватних детективів, які залучаються до участі в оперативно-пошукових заходах та слідчих діях. Недопущення покладання на приватних детективів повноважень і обов'язків органів дізнання та слідства. Нерозголошення інформації, що представляє собою таємницю слідства.

Теми для рефератів

1. Оперативно-розшукова діяльність та її форми.
2. Підрозділи, які проводять оперативно-розшукову діяльність .
3. Форми та методи оперативно-розшукової діяльності.
4. Джерела отримання доказів в справах та участь у цій діяльності приватних детективів
5. Система оперативно-розшукової діяльності
6. Підготовка до проведення оперативно-розшукової діяльності.
7. Підготовка об'єкта оперативно-розшукової діяльності.
8. Забезпечення безпеки приватних детективів, які залучаються до участі в оперативно-пошукових заходах та слідчих діях.
9. Недопущення покладання на приватних детективів повноважень і обов'язків органів дізнання та слідства.
10. Нерозголошення інформації, що представляє собою таємницю слідства.

Практичні завдання

Охарактеризувати форми надання допомоги приватними детективами:

- опитування осіб з їхньої згоди, використання добровільної допомогу;
- залучення приватних детективів для участі в контрольних закупівлях товари, сировини, напівфабрикатів з метою виявлення протиправної діяльності;
- залучення приватних детективів для перевірки фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій і окремих громадян;
- залучення за згодою власників або мешканців до відвідування житлових або інших приміщень для встановлення обставин вчиненого злочину;
- залучення приватних детективів для виявлення і фіксації слідів злочинів;
- використання приватних детективів, що працюють на підприємствах, знімати інформацію з каналів зв'язку, здійснення контролю телеграфно-поштових відправлень шляхом перлюстрації кореспонденції;
- здійснення візуального спостереження в громадських місцях явищ, фактів, подій, що представляють оперативний інтерес, у тому числі з використанням технічних засобів;
- залучення приватних детективів для співробітництва по їхній добровільній згоді у вигляді гласних або негласних штатних співробітників;
- встановлення конфіденційної взаємодії із приватними детективами на добровільній основі.

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Плани семінарських занять

Тема 3. Загальні положення криміналістичної техніки, її роль в роботі приватних детективів

1.Складові система криміналістичної техніки:

1. судова фотографія;
2. судова кінематографія і відеозапис;

3. трасологія;
4. судова балістика;
5. криміналістичне дослідження письма;
6. техніко-криміналістичне дослідження документів;
7. ідентифікація особи за зовнішніми ознаками;
8. кримінальна реєстрація.
9. Зміст, механізм і характер казуального зв'язку в соціальному середовищі. Поняття причин і умов, їх співвідношення. Причинність у криміналістиці і кримінальному праві.

Теми для рефератів

1. Поняття техніко-криміналістичного дослідження
2. Поняття ідентифікації
3. Основні напрями ідентифікації за зовнішніми ознаками

Практичні завдання

1. Оцініть значення ідентифікації за зовнішніми ознаками та чи є вона головним у розробленні у розкритті та розслідуванні злочинів
2. Хто має право проводити криміналістичне дослідження письма
3. Ваша думка щодо проблеми: експертизи у судовій балістиці після вбивства та зникнення особи, яка вчинила злочин і вогнепальної зброї

Література [1-5; 12; 17; 22; 34; 39; 47-51; 53; 54; 72]

Тема 5. Трасологія і її практичне використання в роботі приватних детективів

Криміналістична трасологія - як галузь криміналістичної техніки, що вивчає теоретичні засади слідоутворення, закономірності виникнення різних видів слідів, які відбивають механізм злочину, вивчає і розробляє техніко-криміналістичні засоби, прийоми, методи збирання і дослідження слідів із метою їх використання для розкриття, розслідування і профілактики злочинів. Предмет трасології Завдання криміналістичної трасології.

Загальне завдання криміналістичної трасології - сприяння (надання допомоги) правоохоронним органам (органам, які ведуть боротьбу зі злочинністю) своїми рекомендаціями щодо техніко-криміналістичних прийомів, методів і засобів роботи зі слідами, використання їх та результатів дослідження для потреб кримінального судочинства. Спеціальні завдання:

- 1) подальше теоретичне вивчення закономірностей і механізму виникнення різних видів слідів, роботи з ними, використання їх;
- 2) удосконалення наявних та розроблення нових техніко-криміналістичних прийомів, методів та засобів роботи зі слідами;
- 3) вдосконалення прийомів розпізнавання за слідами особи і особистості злочинця (тобто уміння "читати" сліди), використання отриманої інформації для його розшуку, доказування вини та встановлення інших обставин злочину.

Наукові засади криміналістичної трасології. Система криміналістичної трасології. Поняття сліду та його розгляд у криміналістиці. Поняття сліду в широкому та вузькому сенсі.

Слід у трасології - як матеріальні відображення ознак зовнішньої будови та інших властивостей об'єктів, що мають стійкі просторові межі, які стали наслідком дій і контактів, пов'язаних із подією злочину. Матеріальні сліди в широкому та їх класифікація:

- 1) сліди-відображення, або сліди у вузькому розумінні (значенні);
- 2) сліди-предмети; 3) сліди-речовини.

Виділення слідів-відображення та вчення про слідів-залишкові явища. Три категорії слідів: загальнокриміналістичні, загальноотрасологічні й окремотрасологічні.

Теми для рефератів

1. Сліди відображення, або сліди у вузькому розумінні (значенні)
2. Сліди-предмети
3. Сліди-речовини.
4. Виділення слідів-відображення та вчення про слідів-залишкові явища.
5. Три категорії слідів: загальнокриміналістичні, загальноотрасологічні й окремотрасологічні.

Практичні завдання

1. Оцініть значення слідів для розслідування справ в роботі приватних детективів
2. Форми та методи трасології
3. Ідентифікації за зовнішніми ознаками в трасології та в роботі приватних детективів
4. Дослідження слідів приватними детективами
5. Фотографування слідів та її особливості

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Тема 7. Забезпечення законності при використанні прийомів слідчої тактики приватними детективами

Поняття принципів кримінального процесу Принцип законності в системі принципів кримінального процесу. Принцип законності в кримінальному процесі Реалізація принципу законності в досудовому слідстві. Законність, як комплексне (принцип, метод, режим) соціально-правове явище, що характеризує організацію і функціонування суспільства і держави на правових засадах.

Теми для рефератів

1. Нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.
2. Предмет і завдання прокурорського нагляду за виконанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.
3. Повноваження прокурора щодо здійснення нагляду за оперативно-розшуковими органами.
4. Прокурорський нагляд за виконанням законів органами дізнання та досудового слідства.
5. Предмет і завдання нагляду.
6. Повноваження прокурора у процесі здійснення нагляду за органами дізнання та досудового слідства.
7. Правові акти прокурорського нагляду за органами досудового розслідування.
8. Організація прокурорського нагляду.
9. Прокурорський нагляд за додержанням органами дізнання і досудового слідства вимог закону про прийом, реєстрацію, облік і вирішення заяв і повідомлень про злочин.
10. Прокурорський нагляд за застосуванням органами досудового розслідування заходів процесуального примусу та вчиненням інших процесуальних дій.

11. Прокурорський нагляд за забезпеченням виконання вимог закону щодо участі захисника на досудових стадіях провадження у кримінальних справах.

Практичні завдання

1. Характеристика законності.
2. Законність – як багатоаспектне явище.
3. Принцип законності властивий тільки демократичним державам.
4. Законність як метод державного управління суспільством
5. Метод законності.
6. Законність (як метод державного управління суспільством)
7. Метод законності як основа застосування інших методів державного управління: організації, примусу, виховання, контролю і т. ін.
8. Результаті дії законності як принципу та законності як методу
9. Режим законності як неодмінний елемент демократії, в умовах якої дійсно визнаються і реалізуються принципи народовладдя, рівності громадян, створюються умови для їх участі у вирішенні питань державного і громадського життя.
10. Три аспекти прояву законності: ідеологічний, психічний та практичний
Законність як метод демократії
11. Принципи законності - це ті основні засади, керівні ідеї та основоположні вимоги, що розкривають її сутність, основу її змісту як обов'язкового режиму державного і суспільного життя.
12. Основні принципи законності: верховенство закону по відношенню до всіх нормативно-правових актів; загальність законності; неприпустимість протиставлення законності та доцільності; невідворотність відповідальності за правопорушення; обумовленість законності режимом демократії
13. Загальна заборона яка розповсюджується на владні державні органи та посадові особи (дозволено тільки те, що прямо передбачено законом);
14. Загальний дозвіл який розповсюджується на громадян та їх об'єднання (дозволено все, що не заборонено законом).
15. Вимоги законності
16. Вимоги законності у сфері правотворчості.
17. Вимоги законності у сфері реалізації норм права
18. Гарантії законності

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Тема 8. Тактика опитування свідків і потерпілих приватними детективами

Структура тактики опитування громадян. З'ясування обстановки, її аналіз. Постановка завдань опитування та планування його проведення (з урахуванням реальної ситуації). Визначення кола опитуваних, черговість опитування та конкретизація питань опитуваному. Передача інформації опитуваному (дані про оперативне співробітника, що і в якій мірі його цікавить, права та обов'язки опитуваного і т.ін). Прийом інформації оперативним співробітником, тобто вислуховування показань опитуваного. Деталізація показань. Спростування, за необхідності, доводів опитуваного. Прийняття рішень на основі отриманої інформації.

Теми для рефератів

1. Метод стимулювання при опитуванні.

2. Роз'яснення співрозмовнику завдання розкриття злочину (в межах допустимого в конкретній ситуації) і постановки низки питань, які можуть спонукати опитуваного до показаннями.
3. Метод "зачіпки"
4. Метод прямого підходу та його використання.
5. Безпосередній перехід до справи, до постановки необхідного питання, вислуховуванню відповіді, прийняттю рішення.
6. Метод відволікання.

Практичні завдання

1. Закриті питання при опитуванні
2. Створення напруженої атмосфери при опитуванні.
3. Відкриті питання при опитуванні.
4. Питання, на які не можна відповісти односкладово "так" або "ні" а відповіді вимагають пояснень.
5. Основа для відкритих питань при опитуванні
6. Контрольні питання при опитуванні
7. Непрямі питання при опитуванні

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Тема 9. Підготовка матеріалів для направлення на експертизу

Підготовка до експертизи. Підготовка об'єкта дослідження. Одержання порівняльних зразків (проб) у випадку проведення ідентифікаційної експертизи й інших матеріалів. Формулювання питань експертові. Визначення послідовності призначення експертиз і вибір експертної установи або експерта. Винесення постанови про призначення експертизи.

Основні види експертиз: криміналістична: почеркознавча; лінгвістична експертиза мовлення; технічна експертиза документів; експертиза зброї та слідів і обставин її використання; трасологічна, вибухотехнічна; матеріалів, речовин та виробів, лакофарбових матеріалів і покриттів; полімерних матеріалів; волокнистих матеріалів; нафтопродуктів і пально-мастильних матеріалів; скла, кераміки; наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів; спиртовмісних сумішей; ґрунтів; металів і сплавів; наявності шкідливих речовин у навколишньому середовищі; речовин хімічних виробництва та спеціальних хімічних речовин; харчових продуктів; сильнодіючих і отруйних речовин, біологічна.

Інженерно-технічна: інженерно-транспортна (автотехнічна, транспортно-трасологічна, залізнично-транспортна); дорожньо-технічна; будівельно-технічна; оціночно-будівельна; земельно-технічна; оціночно-земельна; експертиза з питань землеустрою; пожежно-технічна; безпеки життєдіяльності; гірничотехнічна; інженерно-екологічна; електротехнічна; комп'ютерно-технічна; телекомунікаційна.

Економічна: бухгалтерського та податкового обліку; фінансово-господарської діяльності; фінансово-кредитних операцій.

Товарознавча: машин, обладнання, сировини та товарів народного споживання; автотоварознавча; транспортно-товарознавча; військового майна, техніки та озброєння.

Експертиза у сфері інтелектуальної власності: літературних та художніх творів; фонограм, відеограм, програм (передач) організації мовлення; винаходів і корисних моделей; промислових зразків; сортів рослин і порід тварин; комерційних (фірмових)

найменувань, торговельних марок (знаків для товарів і послуг), географічних зазначень; топографій інтегральних мікросхем; комерційної таємниці (ноу-хау) і раціоналізаторських пропозицій; економічна у сфері інтелектуальної власності.

Психологічна.

Мистецтвознавча.

Екологічна.

Військова.

Теми для рефератів

1. Підготовка до експертизи.
2. Підготовка об'єкта дослідження.
3. Одержання порівняльних зразків (проб) у випадку проведення ідентифікаційної експертизи й інших матеріалів.
4. Формулювання питань експертові.
5. Визначення послідовності призначення експертиз і вибір експертної установи або експерта.
6. Винесення постанови про призначення експертизи.
7. Основні види експертиз

Практичні завдання

1. Основні види експертиз
2. Закриті питання при проведенні експертиз
3. Формулювання питань експертові.
4. Визначення послідовності призначення експертиз і вибір експертної установи або експерта.
5. Винесення постанови про призначення експертизи Створення напруженої атмосфери при опитуванні.

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Тема 10. Надання допомоги слідчим та судовим органам у проведенні слідчих дій

Слідчі дії як регламентовані нормами процесуального права та здійснювані в рамках кримінально-процесуального провадження уповноваженою на те особою, а також забезпечувані мірами державного примусу процесуальні дії, які являють собою комплекс пізнавально-засвідчувальних операцій, спрямованих на отримання доказів.

Слідчі дії та їх здійснення для збирання, дослідження та перевірки доказів. Інститут слідчої дії

Види слідчих дій:

- огляд (місця події, предметів, документів, місцевості, приміщень, трупа);
- освідування;
- обшук;
- затримання підозрюваного;
- відтворення обстановки та обставин події злочину (слідчий експеримент);
- допит (свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, експерта);
- очна ставка;
- впізнання;
- ексгумація трупа;
- отримання зразків для порівняльного дослідження;

- призначення та провадження експертизи.

Джерела отримання доказів в справах. Система слідчих дій. Слідчі дії а) спрямовані на отримання інформації від людей (допит, очна ставка) та від матеріальних об'єктів (огляд, обшук, експертизи); б) спрямовані на збирання, дослідження або перевірку доказів; в) первинні та повторні.

Загальні вимоги щодо провадження слідчих дій. Складання протоколу слідчої дії.

Вставки та виправлення мають в протоколі перед підписами.

Кінозйомка та відеозапис під час слідчих дій. Участь спеціаліста при проведенні окремих слідчих дій. Вдосконалення нормативно-правової регламентації слідчих дій – перспективний напрям у захисті особистих і публічних інтересів. Експертна слідча діяльність та застосування ідентифікації в ній.

Теми для рефератів

1. Джерела отримання доказів в справах.
2. Система слідчих дій
3. Підготовка до експертизи.
4. Підготовка об'єкта дослідження.
5. Одержання порівняльних зразків (проб) у випадку проведення ідентифікаційної експертизи й інших матеріалів.
6. Визначення послідовності слідчих дій.
7. Винесення постанови про призначення експертизи.
8. Основні види експертиз
9. Участь спеціаліста при проведенні окремих слідчих дій

Практичні завдання

Охарактеризувати види слідчих дій:

- огляд (місця події, предметів, документів, місцевості, приміщень, трупа);
- освідування;
- обшук;
- затримання підозрюваного;
- відтворення обстановки та обставин події злочину (слідчий експеримент);
- допит (свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, експерта);
- очна ставка;
- впізнання;
- ексгумація трупа;
- отримання зразків для порівняльного дослідження;
- призначення та провадження експертизи.

Література [1-5; 11; 16; 21; 35; 47-51; 53; 54]

Тести

Тестові завдання з дисципліни «Криміналістичне забезпечення діяльності приватних детективів»

1. за своєю природою наука криміналістика є
А. технічною
Б. природничо-технічною
В. юридичною
Г. природничо-технічною і юридичною (має двоїсту природу)

- Д. немає єдності думок
2. джерелами науки криміналістика є
- А. практика і наука
  - Б. закон
  - В. практика, наука, закон
3. система криміналістики складається із взаємозалежних один з одним розділів(частин)
- А. загальної теорії криміналістики, трасології, криміналістичної тактики, криміналістичного зброєзнавства
  - Б. судової балістики, криміналістичної техніки, тактики призначення і проведення експертизи, взаємодії органів досудового слідства з іншими службами органів внутрішніх справ і судово-експертних установ
  - В. криміналістичного документознавства, тактики призначення і проведення експертизи, теорії криміналістичної ідентифікації і діагностики, ідентифікації людини за ознаками зовнішності
  - Г. теорії криміналістичної ідентифікації і діагностики, криміналістичної трасології, криміналістичного обліку, криміналістичної методики розслідування злочинів
  - Д. загальної теорії криміналістики, криміналістичної техніки, криміналістичної тактики, криміналістичної методики розслідування злочинів
4. до власне криміналістичних методів відносяться
- А. антропологічні, антропометричні, соціологічні, психологічні
  - Б. методи криміналістичної ідентифікації, дактилоскопії, одорології, планування слідчих дій, організації розслідування
  - В. вимірювання, обчислення, геометрична побудова
  - Г. спостереження, опис, порівняння, експеримент, моделювання
  - Д. аналіз, синтез, індукція, дедукція, гіпотеза, аналогія
5. завдання криміналістичної ідентифікації
- А. встановлення властивостей і станів об'єктів
  - Б. побудова і перевірка версій
  - В. встановлення конкретних одиничних об'єктів
  - Г. класифікація об'єктів
  - Д. визначення придатності об'єкта для експертного дослідження
6. ідентифікуючі об'єкти – це
- А. матеріально-фіксовані сліди-відображення
  - Б. окремі частини, що раніше складали одне ціле
  - В. усі відповіді вірні
7. чи вірне твердження, що при взаємодії об'єкта з іншими об'єктами його властивості виражаються в ознаках
- А. так
  - Б. ні.

8. ідентифікаційні ознаки можуть бути класифіковані
- А. на групові і часткові (індивідуальні)
  - Б. на зовнішні і внутрішні
  - В. на необхідно властиві і випадкові
  - Г. на якісні і кількісні
  - Д. усі відповіді вірні
9. криміналістична ідентифікація відбувається у формі
- А. непроцесуальній
  - Б. процесуальній
  - В. усі відповіді вірні
10. за характеристикою властивостей(ознак) ідентифікованих об'єктів виділяють види криміналістичної ідентифікації
- А. за функціонально-динамічними комплексами і за уявним образом
  - Б. за ознаками зовнішньої будови, за матеріально фіксованими відображеннями і цілого за частинами
  - В. за складом речовини і за матеріально фіксованими відображеннями
  - Г. за функціонально-динамічними комплексами і за ознаками зовнішньої будови
11. властивість об'єкта, яку необхідно розпізнати, називається
- А. діагностованою
  - Б. діагностуючою
  - В. діагнозом
  - Г. жодна з наведених відповідей не є вірною
12. термін «криміналістична техніка» вживається в наступному значенні
- А. як розділ криміналістики
  - Б. як сукупність технічних засобів, що застосовуються в криміналістичних цілях
  - В. усі відповіді вірні
13. суб'єктами застосування техніко-криміналістичних засобів є
- А. слідчий, фахівець, експерт
  - Б. начальник слідчого відділу
  - В. прокурор, суддя
  - Г. оперативний працівник
  - Д. усі відповіді вірні
14. за цільовим призначенням техніко-криміналістичні засоби поділяються на групи
- А. засобів для виявлення і фіксації доказів
  - Б. засобів для виявлення і вилучення доказів
  - В. засобів для виявлення, фіксації, вилучення доказів
  - Г. засобів дослідження речових доказів і попередження злочинів
  - Д. засобів для виявлення, фіксації, вилучення, дослідження речових доказів запобігання і профілактики злочинів
15. техніко-криміналістичні засоби і методи в процесуальній формі застосовуються

- А. у ході проведення оперативно-розшукових заходів
  - Б. при перевірці за криміналістичними обліками
  - В. при проведенні попередніх досліджень фахівцями-криміналістами
  - Г. при проведенні криміналістичних експертиз
  - Д. при одержанні консультацій експертів-криміналістів
16. криміналістична фотографія дозволяє швидко і точно зафіксувати
- А. обстановку місця події
  - Б. виявлені сліди, предмети, знаряддя злочину
  - В. хід і результати проведення слідчих дій
  - Г. усі відповіді вірні
17. для виявлення і фіксації невидимих чи слабовидимих об'єктів і їхніх ознак у ході попередніх досліджень застосовують фотографію
- А. дослідницьку
  - Б. закарбовуючу
  - В. об'єктну
  - Г. пошукову
  - Д. усі відповіді вірні
18. для виявлення невидимих і слабовидимих ознак досліджуваних об'єктів та ілюстрації в наочній формі висновків, зроблених експертом, застосовують фотографію
- А. дослідницьку
  - Б. об'єктну
  - В. закарбовуючу
  - Г. пошукову
  - Д. усі відповіді вірні
19. при фотографуванні живих осіб і трупів з метою їхнього наступного ототожнення, криміналістичної реєстрації і розшуку використовують зйомку
- А. пізнавальну
  - Б. сигналетичну
  - В. усі відповіді вірні
20. лінійною круговою панорамною зйомкою може здійснюватися вид зйомки
- А. орієнтуюча
  - Б. оглядова
  - В. вузлова
  - Г. детальна
  - Д. усі відповіді вірні
21. при проведенні відеозапису можливий такий прийом як «наїзд», що означає
- А. раптове зіткнення оператора з об'єктом, що фіксується
  - Б. наближення камери до об'єкта
  - В. віддалення камери від об'єкта
  - Г. психологічне насильство (тиск) слідчого (оперативного працівника, фахівця) на підозрюваного (обвинувачуваного)

22. до слідів-предметів, що досліджуються трасологією, відносяться
- А. предмети, що залишилися на місці події, одязі злочинця
  - Б. частини колись цілих предметів
  - В. загублені злочинцем предмети
  - Г. замки, пломби
  - Д. усі відповіді вірні
23. слід пальця на склі - це слід
- А. поверхневий, слід відшарування
  - Б. поверхневий, слід нашарування
  - В. об'ємний
  - Г. термічної зміни слідосприймаючого об'єкта
24. сліди, для вивчення яких потрібно більш ніж семиразове їхнє збільшення, називаються
- А. міні-слідами
  - Б. монослідами
  - В. мікрослідами
  - Г. макрослідами
  - Д. стереослідами
25. у якій послідовності варто розташувати етапи роботи зі слідами: 1 - виявлення; 2 - фіксація; 3 - огляд; 4 – вилучення
- А. 1-2-3-4
  - Б. 1-3-2-4
  - В. 1-4-3-2
  - Г. 1-2-4-3
  - Д. 1-3-4-2
26. дактилоскопія досліджує будову шкірних візерунків людини і являє собою
- А. галузь криміналістичної техніки
  - Б. розділ криміналістики
  - В. підрозділ трасології
  - Г. частину криміналістичної тактики
27. існують три типи папілярних візерунків нігтьових фаланг пальців рук
- А. дугоподібні, петльові, кругові
  - Б. дугоподібні, петльові, колоподібні
  - В. дугові, петльові, виткові
  - Г. дугоподібні, петльові, завиткові
  - Д. дугові, петльові, завиткові
28. деталь папілярного візерунку, яка утворена зближенням трьох папілярних ліній, називається
- А. вічко
  - Б. вигин

- В. дельта
Г. „місток”
Д. „гачок”
29. під слідами ніг людини розуміють відображення зовнішньої будови
А. ступнів босих ніг
Б. підошов взуття
В. ніг у носках (панчохах)
Г. ступнів босих ніг і підошов взуття
Д. усі відповіді вірні
30. не є елементом доріжки слідів, виявлених на вологому ґрунті
А. лінія напрямку руху
Б. глибина кроку
В. довжина кроку
Г. ширина кроку
Д. лінія ходьби
31. в одиничному сліді взуття не виміряється
А. довжина і ширина плюсни
Б. довжина і ширина підметки
В. довжина і ширина проміжної частини
Г. довжина і ширина каблукової частини
Д. довжина підошви
32. за слідами ковзання можна визначити
А. швидкість руху автомобіля до зупинки
Б. ширину бігової частини протекторів коліс
В. базу автомобіля
Г. довжину окружності шини
Д. усі відповіді вірні
33. форма слідів злому залежить від
А. виду знаряддя
Б. властивості матеріалу
В. способу злому
Г. усі відповіді вірні
34. при зломі підлоги ломом на лінолеумі утворюються сліди
А. перелому
Б. злому
В. тиску
Г. розриву
Д. тертя
35. на термін збереження запахових слідів впливає
А. характер матеріалу предмета з запаховим слідом, пітливість і ступінь чистоти рук

- Б. температура і вологість повітря
В. усі відповіді вірні
36. вивчення слідів зубів сприяє
А. ідентифікації особи, чиї сліди зубів виявлені
Б. установленню взаєморозташування потерпілого і злочинця
В. визначенню особливостей прикусу
Г. встановленню особливостей окремих зубів
Д. усі відповіді вірні
37. вилучення мікрооб'єктів роблять за допомогою
А. дактилоскопічної плівки
Б. пінцета
В. пристрою для збирання пилюки
Г. скальпеля
Д. усі відповіді вірні
38. видом мікрооб'єктів не є
А. мікрорельєфи
Б. мікросліди
В. мікрочастинки
Г. мікрокількості речовини
39. якщо при слідчому огляді слідчий не знайшов мікрооб'єктів на одязі потерпілого (підозрюваного), то він повинен
А. повернути одяг потерпілому (підозрюваному)
Б. здати його для збереження в кімнату речових доказів
В. направити його в експертну установу для більш ретельного дослідження
40. криміналістичне зброезнавство являє собою
А. підгалузь трасології
Б. розділ криміналістики
В. галузь криміналістичних експертиз
Г. частину судової балістики
41. систему криміналістичного зброезнавства складають
А. криміналістична балістика і криміналістичне дослідження холодної зброї
Б. криміналістична балістика і криміналістичне вибухознавство
В. криміналістичне дослідження вогнепальної зброї, криміналістичне дослідження холодної зброї, криміналістичне вибухознавство
Г. криміналістичне дослідження холодної зброї і криміналістичне вибухознавство
42. вогнепальна зброя являє собою пристрої і предмети, конструктивно призначені для ураження
А. людини
Б. тварини
В. споруд (будинків)

- Г. механізмів
Д. усі відповіді вірні
43. здатність до здійснення більше одного пострілу – це ознака вогнепальної зброї
А. так
Б. ні
В. у залежності від обставин справи
Г. питання є спірним у науці
44. елементом патрона до ручної нарізної вогнепальної зброї не є
А. металева гільза
Б. капсуль
В. пиж
Г. куля
45. за формою гільза в патроні не може бути
А. пляшкоподібною
Б. пірамідальною
В. конічною
Г. циліндричною
46. до слідів пострілу не відносяться
А. стріляні кулі, картеч, дріб, пижі, гільзи
Б. сліди частин зброї на кулях і гільзах
В. кіптява пострілу на гільзах, кулях, частинах зброї
Г. сліди відображення від частин зброї на оточуючих об'єктах
Д. зміни на перешкодах, що відбулися в результаті пострілу
47. ознакою вхідного отвору при далекому пострілі є наявність
А. відкладення незгорілих порошинок
Б. зони опалення
В. паска обтирання
Г. надривів країв ушкодження
Д. усі відповіді вірні
48. за наявності одного вхідного отвору в пробоїні точність візування залежить від
А. знаходження додаткових слідів пострілу
Б. глибини пробоїни
В. ширини пробоїни
Г. діаметра пробоїни
Д. знаходження снаряда в ушкодженому предметі
49. за способом дії холодна зброя поділяється на наступні види
А. клинкове, безклинкове, комбіноване
Б. колюче, колючо-рубальне, колючо-ріжуче, ударно-роздвігуювальне
В. заводське, кустарне, саморобне, перероблене, стандартне, нестандартне
Г. бойове, цивільне, кримінальне

- Д. рукопашне, металеве, комбіноване з вогнепальним (газовим)
50. завданням експертного дослідження холодної зброї не є
- А. вирішення питання про механізм нанесення ушкоджень холодною зброєю
  - Б. вирішення питання про приналежність вилученої зброї до холодної
  - В. виявлення слідів рук людини на холодній зброї
  - Г. ідентифікація холодної зброї за каналом поранення в тілі людини
  - Д. усі відповіді вірні
51. слідами вибуху є
- А. механічні ушкодження від вибухової хвилі й осколків
  - Б. залишки вибухових речовин
  - В. термічні ушкодження
  - Г. усі відповіді вірні
52. криміналістичне документознавство – це
- А. розділ криміналістики
  - Б. розділ криміналістичних експертиз
  - В. підгалузь трасології
  - Г. частина діловодства
53. почеркознавчі дослідження вирішують завдання із встановлення
- А. виконавця рукопису чи підпису
  - Б. виконавця рукопису й умов виконання рукопису (підпису)
  - В. статевої приналежності виконавця і його віку
  - Г. деяких фізичних і професійних особливостей виконавця
  - Д. усі відповіді правильні
54. властивістю почерку не є
- А. індивідуальність
  - Б. регенерація (відновлюваність)
  - В. відносна стійкість (незмінюваність)
55. почерк – це
- А. відбита в рукописі система рухів того, хто пише, за допомогою якої виконуються умовні графічні знаки
  - Б. сукупність звичних рухів при написанні письмових знаків
  - В. усі відповіді вірні
56. до ознак письмової мови не відносяться
- А. граматичні
  - Б. топографічні
  - В. лексичні
  - Г. стилістичні
57. об'єктами техніко-криміналістичного дослідження документів не є
- А. речовини, використані для зміни змісту документа

- Б. об'єкти, на яких могли залишитися слабовидимі й невидимі записи
  - В. ушкоджені документи (наприклад розірвані, закреслені), дослідження яких необхідне для встановлення змісту
  - Г. вироби з паперу і картону (наприклад вицвілий товарний знак на коробці, мішку)
  - Д. жодна із наведених відповідей не є вірною
58. при травленні тексту барвник штриха
- А. знебарвлюється
  - Б. видаляється
  - В. випаровується
  - Г. усі відповіді вірні
59. до матеріальної підробки документу не відноситься
- А. переклеювання фотокартки без її заміни
  - Б. заміна частин документа
  - В. повне видалення тексту шляхом травлення
  - Г. часткове видалення тексту шляхом травлення
  - Д. змивання
60. при одержанні вільних зразків почерку необхідно дотримувати вимоги
- А. приналежність особі (тобто виконання документа саме особою, яка перевіряється, а не іншою особою)
  - Б. зразки повинні бути близькі за часом написання, формою і змістом
  - В. виконані тією ж мовою
  - Г. виконані на однотипному папері й аналогічних приладах
  - Д. усі відповіді вірні
61. предметом габітоскопії не є
- А. + відомости про непогашену судимість підозрюваного (обвинувачуваного)
  - Б. властивості зовнішнього вигляду людини
  - В. закономірності формування зовнішнього вигляду людини
  - Г. техніко-криміналістичні властивості і методи збирання (відшукування), дослідження і використання даних про зовнішній вигляд людини в криміналістичних цілях
62. одним з анатомічних елементів зовнішнього вигляду людини є
- А. зріст
  - Б. вік
  - В. голос
  - Г. національність
  - Д. одяг
63. татуювання на правій стороні грудей оголеного до пояса чоловіка відносяться до прикмет
- А. особливих
  - Б. нетипових
  - В. своєрідних

- Г. унікальних
Д. помітних
64. словесний портрет являє собою
А. зображення обличчя, фігури людини відповідно до уявлення очевидця
Б. систему опису зовнішності людини за зовнішніми ознаками
В. сукупність анкетних даних про підозрюваного (обвинувачуваного)
Г. інформацію, отриману оперативним працівником від «інформатора» про осіб, причетних до здійснення злочину
Д. систему опису зовнішнього вигляду підозрюваних, які переховуються (обвинувачуваних)
65. криміналістиці відомі види суб'єктивних портретів
А. мальований, фотографічний, композиційно-фотографічний, словесний
Б. мальований, композиційно-мальований, композиційно-фотографічний, комплексний
В. сигналетичний, мальований, фотографічний, словесний
Г. фотографічний, мальований, словесний, комплексний
Д. сигналетичний, мальований, фотографічний, комплексний
66. ототожнення людини за зовнішніми ознаками не може бути здійснене по
А. уявному образу
Б. словесному портрету
В. пізнавальній фотографії
Г. зліпках обличчя померлого
Д. жодна із наведених відповідей не є вірною
67. об'єктами криміналістичного обліку є
А. особливо небезпечні злочинці (рецидивісти, «гастролери», організатори злочинних груп, «авторитети» кримінального середовища)
Б. факти, зв'язані з подією злочину або минулою злочинною діяльністю (наприклад способи здійснення злочинів)
В. предмети, що мають криміналістичне значення (наприклад вилучені з місця події стріляні кулі, гільзи, патрони зі слідами зброї)
Г. документи (наприклад утрачені чи викрадені паспорти громадянина)
Д. усі відповіді вірні
68. криміналістична реєстрація складається з підсистем, що називаються криміналістичними
А. записами
Б. обліками
В. реєстрами
Г. фіксаторами
Д. замітками
69. криміналістичні обліки в органах внутрішніх справ здійснює служба
А. інформаційно-довідкова

- Б. експертно-криміналістична
В. усі відповіді вірні
70. криміналістичні обліки не ведуться у формі
А. альбомів
Б. картотек
В. моделювання
Г. колекцій
Д. автоматизованих банків даних
71. цілі криміналістичної реєстрації
А. створення умов ідентифікації об'єктів за допомогою облікових даних
Б. сприяння розшуку об'єктів, дані про які містяться в криміналістичних обліках
В. збирання, накопичення й обробка даних про злочини й об'єкти, що можуть бути використані правоохоронними органами для розкриття, розслідування і попередження злочинів
Г. представлення органу дізнання, слідчому, прокурору, суду довідкової й орієнтуючої інформації
Д. усі відповіді вірні
72. криміналістична тактика являє собою
А. галузь криміналістичної техніки
Б. розділ криміналістики
В. підгалузь криміналістичної техніки
73. частковим завданням криміналістичної тактики не є
А. вивчення досвіду і недоліків організації слідчої діяльності
Б. дослідження практичної діяльності органів дізнання з проведення оперативно-розшукових заходів
В. вивчення поведінки підозрюваних, обвинувачуваних, потерпілих, свідків
Г. розробка нових і удосконалювання наявних криміналістичних тактичних рекомендацій
74. тактичний прийом – це
А. найбільш раціональний і ефективний спосіб дії при організації і плануванні досудового і судового слідства, підготовці і проведенні окремих процесуальних дій
Б. найбільш доцільна лінія поведінки при організації і плануванні досудового і судового слідства, підготовці і проведенні окремих процесуальних дій
В. усі відповіді вірні
75. чи може тактичний прийом бути виражений у нормі права
А. так
Б. ні
В. немає єдності думок у даному питанні

76. сполучення слідчих дій (однойменних, різнойменних) чи тактичних прийомів у межах однієї слідчої ситуації, проведеного з метою вирішення конкретної проміжної задачі розслідування (наприклад затримання злочинця), називається
- А. тактичним прийомом
  - Б. тактичною комбінацією
  - В. тактичною операцією
  - Г. тактичною рекомендацією
  - Д. комплексним прийомом
77. на якій стадії слідчої дії вирішується питання про необхідність її повторного проведення
- А. підготовки до проведення слідчої дії
  - Б. проведення слідчої дії
  - В. фіксації ходу і результатів слідчої дії
  - Г. оцінки результатів слідчої дії
78. слідча ситуація впливає на
- А. послідовність виконання слідчих дій
  - Б. планування розслідування злочинів
  - В. висування криміналістичних версій
  - Г. підготовку і проведення слідчих дій і оперативно-розшукових заходів
  - Д. усі відповіді вірні
79. слідчі ситуації, у яких повторюється значна кількість елементів, що раніше зустрічалися, і характерних для розслідування окремих видів чи однотипних груп злочинів, називаються
- А. типовими
  - Б. простими
  - В. складними
  - Г. комплексними
80. криміналістична версія є різновидом
- А. наукової гіпотези
  - Б. часткової гіпотези
  - В. робочої гіпотези
81. криміналістичні версії висуваються за злочинами
- А. неочевидними
  - Б. очевидними
  - В. усі відповіді вірні
82. криміналістичні версії, найбільш характерні для даної ситуації з погляду узагальненої слідчої, судової, експертної практики, називаються
- А. загальними
  - Б. частковими
  - В. типовими
  - Г. конкретними

83. криміналістичні версії висуваються від
А. загальних до часткових
Б. часткових до загальних
В. немає принципового значення
84. яку кількість версій необхідно висувати під час розслідування злочину
А. якнайбільше
Б. якнайменше
В. стільки, скільки дозволяють факти конкретної події
85. перевірити криміналістичну версію - це значить знайти докази, що
А. підтверджують її істинність
Б. спростовують її істинність
В. усі відповіді правильні
86. ціль планування полягає в тім, щоб забезпечити
А. повноту, все сторонність і об'єктивність розслідування
Б. економічність розслідування (тобто досягнення мети з найменшими витратами сил, засобів)
В. узгодження (координацію) зусиль слідчого з зусиллями інших служб органів внутрішніх справ і інших осіб, які працюють по даній кримінальній справі
Г. усі відповіді вірні
87. видом планування не є
А. планування конкретної слідчої дії
Б. планування розслідування за окремою кримінальною справою
В. планування розслідування по кримінальних справах, що знаходиться в слідчому відділі
Г. планування розслідування по декількох кримінальних справах, що знаходиться у провадженні слідчого
88. не є формою письмових планів розслідування за
А. слідчими діями
Б. слідчими версіями
В. багатоепізодними справами
Г. особою (підозрюваним чи обвинувачуваним)
89. перелік слідчих дій при плануванні розслідування конкретного злочину обумовлюється
А. видом злочину
Б. криміналістичною характеристикою злочину
В. характеристикою особистості підозрюваного (обвинувачуваного)
Г. характером слідчої ситуації
Д. характером і розміром збитку, заподіяного злочином
90. завданнями взаємодії є

- А. розкриття і розслідування злочинів
  - Б. притягнення до відповідальності осіб, що вчинили злочин і відшкодування причинених ними збитків
  - В. сумісна діяльність по розшуку злочинця
  - Г. припинення злочинів і прийняття заходів по їх запобіганню
  - Д. усі відповіді вірні
91. тривалість взаємодії визначається
- А. законодавчими актами
  - Б. обставинами кримінальної справи
  - В. категорією злочину
92. форми взаємодії не можуть бути
- А. процесуальними
  - Б. організаційними
  - В. сприяючими
93. організаційною формою взаємодії не є
- А. повідомлення слідчого про результати реалізації оперативно-розшукових заходів для справ, переданих йому органом дізнання до встановлення злочинця
  - Б. направлення слідчому матеріалів перевірки за даними, отриманим оперативно-розшуковим шляхом, для вирішення питання про порушення кримінальної справи
  - В. погоджене планування слідчих дій і оперативно-розшукових заходів щодо справи, яка знаходиться у виробництві в слідчого
  - Г. створення слідчо-оперативної групи для виїзду на місце події
  - Д. спільне обговорення зібраних у справі слідчих і оперативно-розшукових даних
94. взаємодія може бути
- А. разовою, епізодичною
  - Б. постійною
  - В. усі відповіді вірні
95. ініціатором конфлікту під час взаємодії може бути
- А. слідчий
  - Б. оперативний працівник
  - В. експерт
  - Г. дільничний інспектор міліції
  - Д. усі відповіді вірні
96. залучення громадськості до розслідування і запобігання злочинів може привести до
- А. позитивних наслідків
  - Б. негативних наслідків
  - В. усі відповіді вірні
97. ініціатива в ухваленні рішення про участь у розслідуванні і запобіганні злочинів може виходити від

- А. громадян (представників громадськості)
  - Б. слідчого, оперативного працівника, дільничного інспектора міліції
  - В. усі відповіді вірні
98. цілі слідчого огляду
- А. виявлення, фіксація і вилучення слідів злочину
  - Б. з'ясування обставин розслідуваної події
  - В. одержання даних про обставини, що сприяли здійсненню злочину
  - Г. з'ясування інших обставин, що мають значення для кримінальної справи
  - Д. усі відповіді вірні
99. якщо оглядається не весь об'єкт чи місце події, а яка-небудь частина, раніше не оглянута, то такий слідчий огляд називається
- А. первинним
  - Б. повторним
  - В. основним
  - Г. додатковим
100. якщо первинний огляд проведений неякісно через недосвідченість слідчого, то проводиться ще огляд
- А. повторний
  - Б. основний
  - В. додатковий
  - Г. новий
101. місце події і місце злочину
- А. співпадають
  - Б. не співпадають
  - В. усі відповіді вірні
102. стадією підготовчого етапу огляду місця події не є
- А. дії слідчого до виїзду на місце події
  - Б. дії слідчого після прибуття на місце події
  - В. загальний і спеціальний підготовчий комплекс дій слідчого
  - Г. жодна з наведених відповідей не є вірною
103. виявлені під час огляду місця події предмети підлягають вилученню, упакуванню й опечатуванню, якщо
- А. для проведення такого огляду потрібно тривалий час
  - Б. огляд на місці ускладнений
  - В. усі відповіді вірні
104. ексгумація являє собою витяг трупа
- А. з води
  - Б. з місця поховання
  - В. з будь-якої земельної ділянки

Г. усі відповіді вірні

105. освідкування свідка може бути проведене

А. тільки з його згоди

Б. у випадках, коли проведення цієї слідчої дії необхідне для виявлення на його тілі слідів кримінального правопорушення

В. усі відповіді вірні

106. за процесуальним становищем допитуваного розрізняють допит

А. потерпілого

Б. раніше засудженого

В. неповнолітнього

Г. засудженого, який перебуває в установі виконання покарання

Д. усі відповіді вірні

107. при огляді допускається обстеження тіла освідкуваного

А. часткове

Б. повне

В. усі відповіді вірні

108. допит у місці перебування допитуваного проводиться тоді, коли необхідно

А. приховати факт виклику на допит від оточуючих

Б. без зволікання (негайно) провести допит

В. виконати цю слідчу дію у зв'язку з неможливістю явки допитуваного

Г. усі відповіді вірні

109. сутність обшуку полягає у

А. вимозі видати викрадене

Б. вимозі видати предмети, вилучені з цивільного обороту

В. примусовому обстеженні приміщень та інших місць

Г. усі відповіді вірні

110. обшукуваним та іншим особам, які знаходяться на місці проведення обшуку, дозволяється

А. підходити до вікон

Б. забирати з вікон і ставити на них що-небудь

В. змінювати первинне положення штор і фіранок на вікнах

Г. ходити з кімнати в кімнату

Д. жодна із наведених відповідей не є вірною

111. починати обшук в приміщенні чи іншому місці рекомендується з ділянки

А. найбільш простої

Б. найбільш складної

В. не має значення

112. якщо під час обшуку були зроблені спроби знищити чи сховати підлягаючі вилученню предмети, документи чи цінності, то про це і вжиті заходи повинно бути зазначено в
- А. рапорті, складеному оперативним працівником
  - Б. протоколі обшуку
  - В. протоколі допиту свідків (в якості яких будуть допитані поняті)
  - Г. довідці, складеній слідчим
113. не є тактичним прийомом для встановлення психологічного контакту
- А. пред'явлення доказів
  - Б. залучення в бесіду за темою, що становить інтерес для допитуваного
  - В. створення сприятливої обставини допиту (наприклад спокійний тон розмови, виявлення поваги до співрозмовника)
  - Г. усі відповіді вірні
114. форми пред'явлення для впізнання
- А. натуральна
  - Б. за фотознімками
  - В. за відеозаписами
  - Г. усі відповіді вірні
115. підготовка до пред'явлення для впізнання не включає
- А. допит особи, яка буде впізнавати
  - Б. допит особи, яку будуть впізнавати
  - В. підбір об'єктів для впізнання
  - Г. підбір учасників слідчої дії
  - Д. визначення часу, місця проведення впізнання
116. яким чином при пред'явленні для впізнання запросити впізнаючого (щоб виключити сумніви в тому, що впізнаючому могло бути повідомлене місце впізнаваного серед статистів)
- А. використовуючи допомогу понятого
  - Б. через спеціаліста, який приймає участь у впізнанні
  - В. дати вказівки оперативному працівнику
117. сутність слідчого експерименту складається в
- А. моделюванні (відтворенні) умов, окремих обставин чи певної ситуації загалом
  - Б. здійсненні необхідних дослідних дій
  - В. усі відповіді вірні
118. не є видом слідчого експерименту
- А. установленню мотиву здійснення злочину
  - Б. визначенню наявності чи відсутності професійних (злочинних) навичок
  - В. установленню можливості сприйняття якого-небудь факту, явища (наприклад слухове, зорове)
  - Г. установленню можливості здійснення якої-небудь дії
  - Д. установленню можливості існування якого-небудь явища

119. умовами проведення слідчого експерименту є
- А. місце
  - Б. час доби
  - В. місце, час доби
  - Г. місце, час доби і освітлення
  - Д. усі відповіді правильні
120. чи необхідно змінювати умови дослідних дій при проведенні слідчого експерименту
- А. так
  - Б. ні
121. кількаразове проведення дослідних дій сприяє одержанню результатів
- А. позитивних
  - Б. негативних
  - В. достовірних
  - Г. позитивних і достовірних
122. стадією проведення слідчого експерименту не є
- А. ухвалення рішення про проведення слідчого експерименту
  - Б. підготовка до цієї слідчої дії
  - В. реконструкція обстановки і проведення дослідних дій
  - Г. фіксація ходу і результатів слідчого експерименту
  - Д. оцінка результатів цієї слідчої дії
123. якщо результат слідчого експерименту був негативний, то робиться категоричний висновок про те, що в дійсності явище, що перевіряється, (дія)
- А. не могло мати місця
  - Б. могло мати місце в реальності
124. перевірка показань на місці починається з пропозиції особі, чії показання перевіряються
- А. покаятися у вчиненні злочину
  - Б. видати предмети, що були знаряддями злочину, і гроші (інші цінності), нажиті злочинним шляхом
  - В. вказати місце, де його показання будуть перевірятися
  - Г. відшкодувати шкоду, заподіяну вчиненим злочином
125. процесуальною формою використання спеціальних знань у кримінальному процесі не є
- А. призначення судової експертизи
  - Б. участь спеціаліста у проведенні слідчих дій
  - В. допит осіб, які володіють спеціальними знаннями і навичками, в якості свідків
  - Г. усі відповіді вірні

126. судові експертизи, в залежності від обсягу дослідження, класифікуються на групи
- А. основну і додаткову
  - Б. первинну і повторну
  - В. однорідну і комплексну
  - Г. одноособову і комісійну
127. факт одержання зразків для порівняльного дослідження, якщо воно є частиною судової експертизи, відбивається
- А. експертом у його висновку
  - Б. слідчим у постанові про відібрання зразків для експертного дослідження
  - В. слідчим у протоколі відібрання зразків для експертного дослідження
128. спеціальними знаннями не є
- А. знання в галузі науки
  - Б. знання в галузі техніки
  - В. знання в галузі ремесла
  - Г. знання з галузі законодавства й інших питань права
  - Д. жодна із наведених відповідей не є вірною
129. вимогою до зразків для експертного дослідження не є
- А. репрезентативність
  - Б. безсумнівність походження
  - В. вільність
  - Г. жодна із наведених відповідей не є вірною
130. вкажіть, що з указанного не є першочерговим зі слідчих дій при виявленні трупа з ознаками насильницької смерті
- А. допити свідків
  - Б. призначення судово-медичної експертизи
  - В. освідкування
  - Г. огляд місця події
131. в лісі було знайдено труп невідомої жінки. при огляді виявлено ознаки задущення. ознак згвалтування не виявлено. вбита одягнута в червону сукню, шкіряну куртку, чорні туфлі, у вухах - золоті сережки. яке завдання в даній ситуації висувається на перший план
- А. затримання злочинця
  - Б. встановлення особи вбитої
  - В. виявлення всіх співучасників убивства
  - Г. встановлення мотивів убивства
132. у річці місцевими жителями знайдено мішок із частинами людського тіла. у зв'язку з тим, що голова трупа була спотворена, встановити особу вбитого було важко. вкажіть найімовірнішу типову для даної ситуації версію щодо особи злочинця
- А. вбивство вчинено психічно хворою людиною
  - Б. вбивство вчинено близькою потерпілому людиною
  - В. вбивство вчинено «сексуальним маніяком»

Г. вбивство вчинено незнайомою потерпілому людиною

133. оглядаючи місце події у справі про вбивство, було виявлено об'єкти, що можуть мати значення для встановлення істини. вкажіть об'єкти, які можуть бути направлені на судово-медичну експертизу

- А. недопалок сигарети
- Б. невідомі волокна з одягу вбитого
- В. волокна вовни

134. перевіривши заяву гр. костіна про зникнення його 10-літньої доньки, місцеперебування якої не було встановлено, порушено кримінальну справу. костіна допитано про обставини зникнення дочки. яку слідчу дію необхідно в першу чергу провести слідчому

- А. накладення арешту на поштово-телеграфну кореспонденцію костіна
- Б. огляд житла костіна та його дочки
- В. затримання костіна
- Г. виїмку речей дочки костіна

135. вкажіть, який вид судових експертиз призначається частіше при розслідуванні зґвалтувань

- А. судово-медична
- Б. судово-біологічна
- В. трасологічна
- Г. дактилоскопічна
- Д. огляд місця події

136. у кримінальній справі про зґвалтування потерпіла показала, що була зґвалтована невідомим їй чоловіком біля залізничного насипу, коли ввечері поверталася додому зі станції. при цьому вона чинила гвалтівникові тривалий опір. яку слідчу дію необхідно провести відразу після допиту потерпілої й огляду місця події

- А. обставин події
- Б. судово-медичну експертизу
- В. судово психіатричну експертизу
- Г. виїмку одяжі

137. у кримінальній справі про спробу зґвалтування потерпіла показала, що на неї напав невідомий молодий чоловік, якому вона чинили активний опір. оскільки було темно прикмет його зовнішності вона не дуже запам'ятала, але помітила, що одягнутий він був у довго-ворсистий светр, який вона, напевно пошкодила, а також подряпала гвалтівникові ліву руку. яку слідчу дію в першу чергу необхідно провести для встановлення причетності до злочину підозрюваного

- А. пред'явлення для впізнання підозрюваного
- Б. слідчий експеримент
- В. освідування
- Г. криміналістичну експертизу светра підозрюваного

138. в який час здійснюється найбільша кількість квартирних крадіжок
- А. з 6 до 12 год.
  - Б. з 12 до 18 год.
  - В. з 18 до 24 год.
  - Г. з 24 до 6 год
139. укажіть захід, як один із найбільш ефективних у справах про квартирні крадіжки
- А. звернення до громадськості через засоби масової інформації
  - Б. перевірка місцезнаходження в момент крадіжки осіб, які раніше відбували покарання за даний вид злочину
  - В. опитування мешканців
  - Г. прочісування місцевості
140. оглядаючи квартиру, з якої здійснена крадіжка, на дверях виявлено, зафіксовано і вилучено об'ємні сліди знаряддя злочину. як потрібно вдіяти зі слідами після огляду місця події
- А. зберігати при справі до встановлення злочинця
  - Б. зберігати при справі до встановлення знаряддя злочину
  - В. провести перевірку за слідотекою
  - Г. використати при допиті свідків
141. оглядаючи квартиру, з якої здійснена крадіжка, було виявлено, зафіксовано і вилучено три сліди пальців рук. як треба поводитись із виявленими слідами
- А. зберігати при справі до встановлення злочинця
  - Б. зберігати при справі до встановлення кола підозрюваних
  - В. використати при допиті потерпілого
  - Г. перевірити, чи залишені вони мешканцями квартири
142. укажіть, який вид слідів - джерело доказів – найбільш характерний для хуліганства
- А. показання очевидців
  - Б. предмети - речові докази
  - В. документи
  - Г. сліди-відображення
143. вкажіть, що не входить до способу здійснення хуліганських дій
- А. словесна образа
  - Б. непристойні жести
  - В. підробка документів
  - Г. фізичне насильство
144. слідчому надійшли матеріали про те, що в кафе «лісове» невідомий громадянин ударив офіціанта, перекинув сервірований стіл, розбив настінне дзеркало і зник. за ознаками злочину, передбаченого ст. 296 кк України, порушено кримінальну справу. яку слідчу дію необхідно провести першою в даній ситуації
- А. допит офіціанта
  - Б. допит директора кафе

- В. допит очевидців
- Г. огляд місця події

145. в ході розслідування ДТП, що спричинила смерть потерпілого, були допитані водій і свідки. проведено відтворення обстановки й обставин події. проте до кінця не вдалося з'ясувати механізм заподіяння автотранспортної травми. вкажіть, яку слідчу дію необхідно провести для встановлення механізму автотранспортної травми

- А. провести повторний допит водія
- Б. призначити судову автотехнічну експертизу
- В. призначити комплексну судово-медичну, трасологічну й автотехнічну експертизу
- Г. повторно оглянути місце пригоди

146. визначте способи вчинення злочинів у сфері використання еом (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж

- А. незаконний доступ та перехоплення
- Б. розкрадання часу
- В. порушення роботи автоматизованих систем
- Г. усі відповіді вірні

147. більшість „комп'ютерних” злочинів посягають на

- А. порядок експлуатації еом (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж
- Б. інформаційну безпеку окремих користувачів комп'ютерів
- В. кредитно-банківську сферу
- Г. громадський порядок

148. найчастіше до вчинення злочинів у кредитно-банківській системі причетні

- А. допоміжний технічний персонал установи
- Б. сторонні особи, кваліфіковані користувачі еом, що „зламують” захист комп'ютерної системи установи
- В. співробітники кредитно-банківської установи – спеціалісти у галузі еом
- Г. співробітники охорони кредитно-банківської установи

149. укажіть найбільш характерний для хабарництва вид слідів –джерело доказів

- А. показання хабародавця
- Б. предмети - речові докази
- В. документи
- Г. сліди-відображення

150. вкажіть, що з названого не відноситься до елементів криміналістичної характеристики хабарництва

- А. спосіб передачі хабара
- Б. предмет хабара
- В. місце передачі хабара
- Г. поведінка особи, що отримала хабар на допиті

Питання для самоконтролю

1. Поняття криміналістики як науки.
2. Предмет криміналістики.
3. Завдання криміналістики і її функції.
4. Система криміналістики і її зв'язок з іншими науками.
5. Предмет трасології
6. Завдання криміналістичної трасології.
7. Загальне завдання криміналістичної трасології
8. Наукові засади криміналістичної трасології.
9. Система криміналістичної трасології.
10. Поняття сліду та його розгляд у криміналістиці.
11. Поняття сліду в широкому та вузькому сенсі
12. Судова фотографія.
13. Судова кінематографія і відеозапис.
14. Репродукційна фотографія малюнок.
15. Об'єкти репродуктивної зйомки, їх класифікація.
16. Контрастний малюнок та фотографія.
17. Методи фотографування в невидимих променях.
18. Інфрачервона фотографія.
19. Ультрафіолетова фотографія та її використання
20. Судова фотографія;
21. Судова кінематографія і відеозапис;
22. Трасологія;
23. Судова балістика;
24. Криміналістичне дослідження письма;
25. Техніко-криміналістичне дослідження документів;
26. Ідентифікація особи за зовнішніми ознаками;
27. Кримінальна реєстрація
28. Оперативно-розшукова діяльність та її форми.
29. Підрозділи, які проводять оперативно-розшукову діяльність .
30. Форми та методи оперативно-розшукової діяльності.
31. Джерела отримання доказів в справах та участь у цій діяльності приватних детективів
32. Система оперативно-розшукової діяльності
33. Підготовка до проведення оперативно-розшукової діяльності.
34. Підготовка об'єкта оперативно-розшукової діяльності.
35. Забезпечення безпеки приватних детективів, які залучаються до участі в оперативно-пошукових заходах та слідчих діях.
36. Недопущення покладання на приватних детективів повноважень і обов'язків органів дізнання та слідства.
37. Нерозголошення інформації, що представляє собою таємницю слідства.
38. Джерела отримання доказів в справах.
39. Система слідчих дій
40. Підготовка до експертизи.
41. Підготовка об'єкта дослідження.
42. Одержання порівняльних зразків (проб) у випадку проведення ідентифікаційної експертизи й інших матеріалів.

43. Визначення послідовності слідчих дій.
44. Винесення постанови про призначення експертизи.
45. Основні види експертиз
46. Участь спеціаліста при проведенні окремих слідчих дій
47. Підготовка до експертизи.
48. Підготовка об'єкта дослідження.
49. Одержання порівняльних зразків (проб) у випадку проведення ідентифікаційної експертизи й інших матеріалів.
50. Формулювання питань експертові.
51. Визначення послідовності призначення експертиз і вибір експертної установи або експерта.
52. Винесення постанови про призначення експертизи.
53. Основні види експертиз
54. Метод стимулювання при опитуванні.
55. Роз'яснення співрозмовнику завдання розкриття злочину (в межах допустимого в конкретній ситуації) і постановки низки питань, які можуть спонукати опитуваного до показаннями.
56. Метод "зачіпки"
57. Метод прямого підходу та його використання.
58. Безпосередній перехід до справи, до постановки необхідного питання, вислуховуванню відповіді, прийняттю рішення.
59. Метод відволікання.
60. Нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.
61. Предмет і завдання прокурорського нагляду за виконанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.
62. Повноваження прокурора щодо здійснення нагляду за оперативно-розшуковими органами.
63. Прокурорський нагляд за виконанням законів органами дізнання та досудового слідства.
64. Предмет і завдання нагляду.
65. Повноваження прокурора у процесі здійснення нагляду за органами дізнання та досудового слідства.
66. Правові акти прокурорського нагляду за органами досудового розслідування.
67. Організація прокурорського нагляду.
68. Прокурорський нагляд за додержанням органами дізнання і досудового слідства вимог закону про прийом, реєстрацію, облік і вирішення заяв і повідомлень про злочин.
69. Прокурорський нагляд за застосуванням органами досудового розслідування заходів процесуального примусу та вчиненням інших процесуальних дій.
70. Прокурорський нагляд за забезпеченням виконання вимог закону щодо участі захисника на досудових стадіях провадження у кримінальних справах.
71. Функціональний портрет людини.
72. Засоби та методи фіксації зовнішніх ознак людини.
73. Джерела інформації про ознаки зовнішності людини.
74. Співвідношення опису, впізнання та ідентифікації особи.
75. Використання даних про ознаки зовнішності в розшуку осіб, що зацікавили слідство, організації обліків і розкриття злочинів.

76. Криміналістична портретна експертиза
77. Сліди відображення, або сліди у вузькому розумінні (значенні)
78. Сліди-предмети
79. Сліди-речовини.
80. Виділення слідів-відображення та вчення про слідів-залишкові явища.
81. Три категорії слідів: загальнокриміналістичні, загальноотрасологічні й окремотрасологічні.

Теми рефератів

1. Поняття криміналістики як науки.
2. Предмет криміналістики.
3. Завдання криміналістики і її функції.
4. Система криміналістики і її зв'язок з іншими науками.
5. Предмет трасології
6. Судова фотографія.
7. Судова кінематографія і відеозапис.
8. Репродукційна фотографія малюнок.
9. Об'єкти репродуктивної зйомки, їх класифікація.
10. Контрастний малюнок та фотографія.
11. Методи фотографування в невидимих променях.
12. Інфрачервона фотографія.
13. Ультрафіолетова фотографія та її використання
14. Судова фотографія;
15. Судова кінематографія і відеозапис;
16. Судова балістика;
17. Криміналістичне дослідження письма;
18. Техніко-криміналістичне дослідження документів;
19. Ідентифікація особи за зовнішніми ознаками;
20. Кримінальна реєстрація

Критерії оцінювання студентів

Криміналістичне забезпечення діяльності приватних детективів читається слухачам після того, як вони засвоїли кримінальне, кримінально-виконавче, кримінально-процесуальне право та правову статистику. В свою чергу, засвоєння теоретичних положень даної дисципліни сприятиме вивченню інших дисциплін, насамперед кримінально-правового циклу.

Зміст самостійної роботи з дисципліни **Криміналістичне забезпечення діяльності приватних детективів** передбачає опанування студентами наступних напрямів учбової дисципліни які становлять:

- сутність і природу злочинності, характерні особливості та тенденції розвитку злочинності в сучасній Україні;
- причини злочинності, окремих її видів і конкретних злочинів;
- специфічні риси особистості злочинця;
- основні засади протидії злочинності;
- діючі в Україні концепції та програми боротьби зі злочинністю;

- особливості окремих найбільш небезпечних видів злочинності та їх попередження (організованої, економічної, злочинності неповнолітніх, рецидивної злочинності, злочинності, пов'язаної з пияцтвом і наркоманією тощо);
  - сутність головних проблем сучасної кримінологічної науки.
- При вивчення криміналістики слухачі повинні набути навичок:
- аналізувати рівень, структуру та динаміку злочинності;
  - виявляти і аналізувати причини та умови злочинності, окремих її видів та конкретних злочинів;
  - виявляти особливості особистості злочинця по злочинах окремих видів;
  - організовувати і проводити кримінологічні дослідження на окремому об'єкті й території.

Вказані знання та навички відповідають рівню вимог, що ставляться професійно-освітньою програмою підготовки юристів-спеціалістів.

Формою підсумкового контролю по дисципліні є іспит. Навчально-методичний комплекс розроблений у відповідності до системи викладання матеріалу у більшості підручників з криміналістики і спрямований на глибоке засвоєння слухачами основних положень кримінологічної науки.

Знання та навички слухачів, одержані при засвоєнні навчальної дисципліни **Криміналістичне забезпечення діяльності приватних детективів**, оцінюються за кредитно-модульною системою. При цьому зміст дисципліни вивчається у межах одного змістового модуля. Формами *поточного* контролю знань та навичок слухачів є: оцінювання усних відповідей та доповнень на семінарських заняттях; оцінювання рефератів; оцінювання участі слухача у науковій роботі.

Формою *підсумкового* контролю знань та навичок слухачів з дисципліни є іспит.

Методика обчислення підсумкової оцінки роботи слухача

Підсумкова оцінка роботи слухача з вивчення навчальної дисципліни **Криміналістичне забезпечення діяльності приватних детективів** обчислюється відповідно до кредитно-модульної системи за 100-бальною шкалою.

Складовими, які враховуються при обчисленні підсумкової оцінки, є:

- *поточна успішність*, яка включає наступні види роботи слухача: 1) усну відповідь на семінарському занятті; 2) доповнення до усної відповіді; 3) поточні контрольні письмові роботи (реферати); 4) наукову доповідь (повідомлення) на семінарському занятті;
- *іспит*.

Максимальні показники вказаних складових: 1) поточна успішність – 40 балів; 2) іспит – 60 балів. Поточна успішність обчислюється з урахуванням оцінок, одержаних слухачем на семінарських заняттях, а у випадку відпрацювання пропущених занять – і оцінок, одержаних за результатами відпрацювання.

Усні відповіді слухача на семінарському занятті та реферати оцінюються за 5-бальною шкалою. Після останнього семінарського заняття викладач, який проводив ці заняття, виставляє за 5-бальною шкалою середню оцінку.

Якщо викладач виставляє слухачу загальну оцінку поточної успішності “незадовільно” («2»), за його поданням такий слухач розпорядженням директора інституту може бути не допущений до складання іспиту.

Доповнення до усної відповіді на семінарському занятті (незалежно від їх кількості) оцінюються в 1 бал, який при підведенні підсумків поточної успішності приєднується до середньої оцінки за усні відповіді та реферати.

Наукова доповідь слухача на семінарському занятті оцінюється так само, як і усна відповідь, із додаванням одного заохочувального бала. Цей бал також додається до середньої оцінки за усні відповіді та реферати.

Бали, отримані слухачем впродовж навчального семестру, переводяться у загальну оцінку поточної успішності шляхом їх множення на коефіцієнт "5". Тобто, загальна кількість балів, які може отримати слухач за поточну успішність, не може перевищувати 35 балів.

Кожне пропущене і не відпрацьоване семінарське заняття зменшує загальну оцінку поточної успішності на 1 бал. Якщо слухач не відпрацював 2 пропущених семінарських заняття, він за поданням викладача, який проводив ці заняття, розпорядженням директора інституту може бути не допущений до складання іспиту.

Письмова чи усна відповідь слухача на іспиті оцінюється за 5-бальною шкалою, із наступним її переведенням у 60-бальну шкалу, при цьому кожна із позитивних оцінок відповідає наступній кількості балів: "відмінно" (5) – 35-45; "добре" (4) – 25-35; "задовільно" – 17-25 балів.

Список літератури

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Закон України «Про боротьбу з корупцією» // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – №34. – Ст. 266
3. Закон України «Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх» // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – №6. – Ст. 35
4. Закон України «Про організаційно правові основи боротьби із організованою злочинністю» від 30 червня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №35. – Ст. 358
5. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №35. – Ст. 358
6. Постанова Верховної Ради України «Про усунення зловживань у процесі залучення суб'єктами підприємницької діяльності грошових коштів громадян» // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №2
7. Указ Президента України «Про Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю» від 26 листопада 1993 р. // Голос України. – 1993. – 2 грудня
8. Указ Президента України «Про Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю» від 26 листопада 1993 р.
9. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо посилення боротьби із злочинністю» від 21 липня 1994 р. // Урядовий кур'єр. – 1994. – 23 липня
10. Указ Президента України «Про питання посилення боротьби з корупцією та іншими злочинами в сфері економіки» від 27 серпня 1994 року за №484/94
11. Розпорядження Президента України «Про заходи щодо активізації боротьби з корупцією і організованою злочинністю» від 10 лютого 1995 р. за №35/95
12. Розпорядженням Президента України «Програма заходів щодо запобігання злочинності у сфері економіки» від 10 лютого 1995 р. за №35/95

13. Постанова Кабінету Міністрів України «Положення про Комітет у справах неповнолітніх Кабінету Міністрів України» від 12 січня 1995р, №54
14. Постанова Кабінету Міністрів України «Положення про кримінальну міліцію у справах неповнолітніх» від 8 липня 1995 р., №502
15. Документы ООН. Миланский план действий. Приложение. Руководящие принципы в области предупреждения преступности и уголовного правосудия в контексте развития и нового международного экономического порядка // Советская юстиция. – 1992. – №13-14; №15-16
16. Руководство по основным направлениям предупреждения преступлений. Подготовлено для ООН Отделом исследования и планирования Министерства внутренних дел Англии // Советская юстиция. – 1993. – №2; №3; №5; №6
17. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року. – К., 2001.

Основна

18. Андрушко А.В. Геронтологічна злочинність: кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання : монографія / А.В. Андрушко ; за наук. ред. В.М. Поповича. – Ужгород : Ліра, 2011. – 248 с.
19. Бібліографія (кримінологія та профілактика злочинів) : довідник / За заг. ред. Джужи О.М. ; Київський Національний університет внутрішніх справ. – К. : Атіка, 2008. – 296 с.
20. Бузало П.М. Кримінологія : навчальний посібник / П.М. Бузало, С.Ф. Денисов, О.В. Кириченко. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 192 с.
21. Вандышев В.В. Жертвы тяжкого преступного насилия: Социально-правовые аспекты использования виктимологических данных в правоохранительной сфере / В.В. Вандышев. – СПб. : Межрегиональный институт экономики и права ; СПб. : Нестор-История, 2007. – 376 с.
22. Джужа О.М. Запобігання злочинам, пов'язаним із сексуальним насильством : монографія / О.М. Джужа ; Київський національний університет внутрішніх справ. – К. : Атіка, 2009. – 240 с.
23. Джужа О.М. Кримінологія. Спеціалізований курс лекцій зі схемами (Загальна та особлива частини) : навчальний посібник / О.М. Джужа, Є.М. Моїсєєв, В.В. Василевич. – К. : Атіка, 2002. – 368 с.
24. Закалюк А.П. Курс сучасної української криміналістики : у 3-х кн. / А.П. Закалюк. – К. : ВД «Ін Юре», 2007 – Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. – 2007. – 424 с.
25. Закалюк А.П. Курс сучасної української криміналістики : у 3-х кн. / А.П. Закалюк. – К. : ВД «Ін Юре», 2007 – Кн. 2 : Кримінологічна характеристика та запобігання вчиненню окремих видів злочинів. – 712 с.
26. Зелинский А.Ф. Криминология : учебное пособие / А.Ф. Зелинский. – Х. : Рубикон, 2000. – 240 с.
27. Злочинність у сфері економіки: проблеми прогнозування, планування та координації заходів протидії : монографія / За ред. д-ра юрид. наук, проф. Кальмана О.Г. – Х. : Видавництво ТОВ «Новасофт», 2005. – 255 с.
28. Иванов Ю.Ф. Криминология : навчальний посібник / Ю.Ф. Иванов, О.М. Джужа. – 2-ге вид., допов. та перероб. – К. : Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2008. – 292 с.
29. Кальман А.Г. Понятийный аппарат современной криминологии : терминологический словарь / А.Г. Кальман, И.А. Христич. – Х. : Изд-во ООО ТО

«Гимназия», 2005. – 272 с.

30. Касторский Г.Л. Криминология мировых религий : монография / Г.Л. Касторский. – СПб. : Межрегиональный институт экономики и права, 2009. – 300 с.
31. Квасневська Н.Д. Кримінальна відповідальність судді за неправосуддя в Україні : монографія / Н.Д. Квасневська. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 192 с.
32. Криминальная психология : учебное пособие / А.Ф. Зелинский. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – 240 с.
33. Криминология : общая часть. Учебник / Под ред. Н.А. Беляева. – СПб. : Издательство Санкт-Петербургского университета, 1992. – 216 с.
34. Криминология : учебник (для учебных заведений МВД Украины) / Под ред. В.Г. Лихолоба. – К. ; Донецк : НАВД Украины, 1997. – 398 с.
35. Криминология : учебник / А.А. Бакин, С.И. Бугров, В.В. Вандышев [и др.] ; под ред. ред. Г.Л. Касторского. – СПб. : Межрегиональный институт экономики и права, 2007. – 544 с.
36. Криминология : учебник / За ред. Г.М. Миньковского. – М. : Изд-во МГУ, 1994. – 415 с.
37. Криминология : учебник / Под ред. А.И. Долговой. – М. : НОРМА, 1999. – 784 с.
38. Криминология : учебное пособие / Под ред. В.Е. Єминова. – М. : Издательская группа НОРМА-ИНФРА-М, 1997. – 160 с.
39. Криминология : учебное пособие / Под ред. В.Н. Кудрявцева ; В.Е. Эминова. – М. : Юристь, 1999. – 678 с.
40. Криминология и профилактика преступности : учебное пособие / За ред. О.И. Коваленка. – Донецк : ДИВД, 1994. – 396 с.
41. Кримінологічна характеристика злочинів проти життя та здоров'я особи, що вчиняються неповнолітніми / Кол. авт.: В.В. Голіна, В.П. Ємельянов, С.Ю. Лукашевич, О.М. Самойлова, М.Г. Колодяжний ; За заг. ред. чл.-кор. АПрН України В.В. Голіни. – Х. : Кроссруд, 2007. – 156 с.
42. Кримінологічні проблеми попередження злочинності неповнолітніх у великому місті: досвід конкретно-соціологічного дослідження : монографія / За ред. В.В. Голіни, В.П. Ємельянова. – Х. : Право, 2006. – 292 с.
43. Кримінологія : навчальний посібник / За ред. О.М. Джужи. – К. : Прецедент, 2004. – 208 с.
44. Кримінологія : навчально-методичний посібник / За ред. О.М. Джужи. – К. : Атіка, 2008. – 316 с.
45. Курс криміналістики : Загальна частина : підручник / За ред. О.М. Джужи. – К. : Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.
46. Курс криміналістики : Особлива частина : підручник / За ред. О.М. Джужи. – К. : Юрінком Інтер, 2001. – 480 с.
47. Лановенко І.І. Кримінологія : методичний комплекс навчальної дисципліни / І.І. Лановенко, В.І. Грязін. – К. : ІЕУГП, 1999. – 33 с.
48. Литвак О.М. Державний вплив на злочинність : кримінологічно-правове дослідження / О.М. Литвак. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 275 с.
49. Михайлов О.Є. Кримінологія : навчальний посібник / О.Є. Михайлов, А.В. Горбань, В.В. Міщук. – К. : Знання, 2012. – 565 с.
50. Петровский А.В. Криминология : учебно-методический комплекс / А.В. Петровский. – Краснодар : Экоинвест, 2011. – 142 с.

51. Питання боротьби зі злочинністю : збірник наукових праць. Випуск 10. – Х. : Право, 2005. – 224 с.
52. Потерпілий від злочину (міждисциплінарне правове дослідження) : монографія. – Х. : Вид-во «Кроссруд», 2008. – 364 с.

Додаткова

53. Криминология / Под ред. В.Е. Єминова. – М., 1997.
54. Криминология / Под ред. В.Н. Кудрявцева; В.Е. Эминова. – М., 1995.
55. Криминология / Под ред. А.И. Долговой. – М., 1999.
56. Криминология / Под ред. Г.М. Миньковского. – М., 1994.
57. Криминология. Общая часть. Учебник. / Под ред. Н.А. Беляева. – СПб, 1992.
58. Криминология. Общая часть. / Под ред. В.В. Орехова. – СПб., 1992.
59. Криминология / Под ред. В.Н. Бурлакова, В.П. Сальникова. – СПб., 1998.
60. Криминология / Под ред. Н.Ф. Кузнецовой. – М., 1998.
61. Шнайдер Г.Й. Криминология. / Пер. с нем. – М., 1994.
62. Фокс В. Введение в криминологию. Пер. с англ. – М., 1985.
63. Криминология: Словарь. – С.Пб., 1999.
64. Александров Ю.К. Очерки криминальной субкультуры. – М., 2001.
65. Алексеев и др. Криминологическая профилактика: Теория, опыт, проблемы. – М., 2001.
66. Ананиан Л.Л. Жестокость в семье. – М., журнал «Законность», 2000, №1.
67. Антология мировой правовой мысли. В 5-ти томах. – М., 1999.
68. Антонян Ю.М., Ткаченко А.А. Сексуальные преступления. – М., 1993.
69. Антонян Ю.М., Бородин С.В. Преступность и психологические аномалии. – М., 1987.
70. Антонян Ю.М. Преступность женщин. – М., 1992.
71. Бегилеев К. Предупреждение безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних. – Алма-Ата.: 1981.
72. Блох И. История проституции. – СПб., 1994.
73. Брейтман Г.Н. Преступный мир. Очерки из быта преступников. – К., 1901.
74. Буличев К. Женщины убийцы. – М., 1996.
75. ВОЗ. Аспекты общественного здравоохранения, связанные с алкоголизмом и наркоманией. – Копенгаген, 1981.
76. Голина В.В. Криминологическая профилактика преступлений. –К.,1989.
77. Давыдов Ю.Н. Роднянская И.Б. Социология контркультуры. – М., 1980.
78. Даньшин И.Н. Введение в криминологическую науку. – Х., 1998.
79. Даньшин И.Н. Преступность: понятие и общая характеристика, причины и условия. – К., 1988.
80. Джужа О.М. Запобігання поширенню СНІДу правовими заходами. – К., 1994.
81. Долгова А.И. Криминологические проблемы отдельных видов преступлений и проблемы борьбы с ними. – М., 1989.
82. Долгова А.И. Социально-психологические аспекты преступности несовершеннолетних. – М., 1981.
83. Дубинин Н.П., Карпец И.И., Кудрявцев И.И. Генетика. Поведение. Ответственность. – М., 1989.
84. Емельянов В.П. Преступность несовершеннолетних с психическими аномалиями. – Саратов, 1980.

85. Жалинский А.Э. Социально-правовое мышление: проблемы борьбы с преступностью. – М., 1989.
86. Закалюк А.П. Преступления совершаемые с особой жестокостью. – К., 1989.
87. Зеленецкий В.С. Общая теория борьбы с преступностью. – Х., 1994.
88. Игнатов В.А. Личность: сущность, становление, развитие. – К., 1992.
89. Иншаков С.М. Зарубежная криминология. – М., 1997.
90. Кернер Х.Ю. Криминология: Словарь-справочник. Пер. с нем. – М., 1998.
91. Ковалев О.Г., Харина Н.А. Криминологические и психологические проблемы дезадаптации женщин молодежного возраста отбывших наказание в виде лишения свободы. – М., 2001.
92. Козубовська І.В. Рання профілактика протиправної поведінки неповнолітніх. – Ужгород, 1996.
93. Копыт Н.Я., Сидоров П.И. Профилактика алкоголизма. – М., 1986.
94. Костенко А.Н. Криминальный произвол (социопсихология воли и сознания преступника). – К., 1990.
95. Криминология о неформальных молодежных объединениях. – М., 1990.
96. Криминология и профилактика преступлений. – М., 1989.
97. Лановенко И.П. и др. Преступная неосторожность. Уголовно-правовое и криминологическое исследование. – К., 1992.
98. Литвинов Н.Д. Развитие субъектов антитеррористической деятельности (субъектов антитеррора) в дореволюционной России. – Воронеж, 2000.
99. Лихолоб В.Г. Вопрос эффективности правоприменительной деятельности. – К., 1980.
100. Ломброзо Ч., Ферреро Г. Женщина преступница и проститутка. – Чебоксары, 1994.
101. Людина, право, суспільство. Права людини і професійні дії юристів у документах міжнародних організацій. – Амстердам-Київ, 1996.
102. Миллер А.И. Противоправное поведение несовершеннолетних. Генезис и ранняя профилактика. – К., 1985.
103. Насилие, агрессия, жестокость. – М., 1992.
104. Овчинников В.Д. Вопросы теории криминологии. – Л., 1982.
105. Первушин С.А. Опыт теории массового алкоголизма в связи с теорией потребностей. – СПб., 1912.
106. Проблемы связанные с потреблением алкоголя. Доклад Комитета экспертов ВОЗ. – Женева, 1982.
107. Российская криминологическая энциклопедия: преступность и борьба с ней в понятиях и комментариях. – М., 2000.
108. Русинов Г.Б. Мотивация насильственных преступлений несовершеннолетних. – Казань, 1993.
109. Рыбкин Ф.К. Криминология и предупреждение преступности. – М., 1993.
110. Словарь убийц – М., 1997.
111. Социология преступности. – М., 1966.
112. Сперанский К.К. Уголовно-правовая борьба с преступлениями несовершеннолетних и против несовершеннолетних. – Ростов-на-Дону, 1991.